

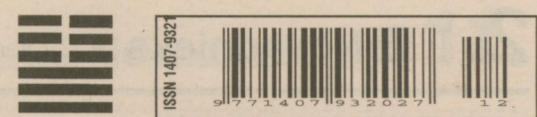
PREIĻU RAJONA LAIKRAKSTS

NOVADNIEKS

• OTRDIENA, 2008. GADA 18. MARTS

• Nr. 21 (7812)

• Cena mazumtirdzniecībā Ls 0,35

Visa skola vingroja un dejoja

● Emocionāls, skaists, vizuāli daudzkrāsains, muzikāls, piepildīts ar sportisku prieku, ar vēlmi sevi parādīt no labākās pusēs, masveidīgs, — tā raksturojams Livānu 1. vidusskolā ik gadus notiekošais aerobikas festivāls.

Foto: A.Dzerkalis

Piektdien Livānu 1. vidusskolā nebija skolēna un skolotāja, kas nevingrotu, nedejetu, vai vismaz, jūtot līdz «savējiem», tos neatbalstītu, ritmiski lēkājot uz vietas. Skolā notika aerobikas festivāls, pasākums, kura tradīcijas aizsākušas jau pirms 14 gadiem un kuram masveidības ziņā nav līdzīga. Aerobikas festivālā iesaistās 3.-12. klašu skolēni, «Novadniekiem» stāstīja skolas direktore Dzintra Maija Kručiņina. Katrā klase uzstājas ar vienu priekšnesumu, bet paši mazākie ir skatītāju lomā vai arī, ja sasparojas, uzstājas pēc brīvprātības principa. Vingrojumus vērtē speciāla žūrija. Festivāla noteikumos paredzēts, ka augstāku punktu skaitu var iegūt par masveidību, par labāko kolektīvo priekšnesumu, individuālo sniegumu, tēriem. Uzstājas arī skolotāji. Šī gada festivālā bija rēdzami pāris numuri no skolotāju Ziemassvētkiem sagatavotā šovā «Dejo un dzied ar skolotāju».

Gatavošanās lielajai aerobikas dienai sākās jau mēnesi iepriekš, stāstīja direktore, ik dienas skolas gaiteņos, zālēs un citās brīvajās telpās rīkojot mēģinājumus.

Skolā darbojas aerobikas pulciņš, kuru vadā speciāliste Kristine Pilščikova. Viņa, pulciņa audzēkņi, sporta skolotāji un citi, kā arī klašu audzinātāji palīdz skolēniem sagatavo-

ties festivālam un tā organizēšanā, bez tam daudzi zēni un meitenes ar aerobiku nodarbojas arī interešu izglītības iestādēs. Organizatoriskos darbus uzņemas paši skolēni, šogad visa festivāla norise bija devītklasnieces Evijas Ozolas-Ozoliņas ziņā. Meitene ir ists atradums, par viņas veikumu priečajās Dzintra Maija Kručiņina. Festivāla dzīvotspēju visu 14 gadu garumā uzturējusi sporta skolotāja Anna Vaivode. Katru gadu festivālam ir cita tēma, šogad tā bija saistīta ar mūziku no kinofilmām. Ciemos tiek aicināti arī citu novada izglītības iestāžu pārstāvji, piedalās skolas absolventi.

Atklājot šī gada aerobikas festivālu, skolas direktore Dzintra Maija Kručiņina kā pateicību par ieguldīto darbu pasniedza ziedus Evijai Ozolai-Ozoliņai un Annai Vaivodei.

Apkopojot rezultātus, par uzvarētājiem savās klašu grupās tika atzītas 6.a (audzinātāja Elza Pfaorde), 9.b (Ausma Kurčina), 12.a (Kristine Lude) klase, «Mis Aerobika» tituluss saņēma Jana Ivanova, Anastasija Petrova, Zane Zundāne, par «Misteru Aerobiku» atzīti Ričards Vasiljevs, Reinis Jačmenkins, Andris Antuzevičs, par atraktīvākajiem skolotājiem – Dace Rudzāte, Ausma Kurčina, Kristine Lude.

L.Rancāne

Sakarā ar Lieldienu
brīvdienām

NENOKAVĒJIET ABONĒT
«Novadnieku» aprīlim un
pārējiem gada mēnešiem.

ZINAS

Silajānos gatavojas apjomīgu projektu realizācijai

Pagājušajā nedēļā Riebiņu novada Silajānu pagastā pabeigta logu un durvju nomaiņa teritorīlās pārvaldes ēkā. Kā «Novadniekiem» pastāstīja pagasta pārvaldes vadītāja Juris Sparāns, tagad palikušas vien dažas vecas durvis, viss pārējais ir jauns un kalpos gadiem ilgi. Darbus veica uzņēmuma «Ekoplast» strādnieki no Jēkabpils. Šo darbu veikšanai konkursā savus pieteikumus bija iesniegušas 15 firmas, tāpēc pašvaldībai bija plašas iespējas izvēlēties veiksmīgā variantu.

Pašlaik Silajānos notiek sagatavošanās darbi vēl divu apjomīgu projektu īstenošanai. Pēc izsludinātā konkursa rezultātu apkopošanas tiks izvēlēta firma, kas veiks siltumtrases izbūvi no teritorīlās pārvaldes ēkas līdz Silajānu pamatskoli un skolas internātam. Šiem darbiem atvēlēti 25 000 latu, būs jāizbūvē siltumtrase aptuveni 215 metru garumā. Skolas ēkā un internātā paredzēti ari renovācijas darbi par 75 000 latu. Kā uzsver J.Sparāns, internātā telpās par projektos iegūtiem lidzekļiem varēs ierikot krizes un atbalsta centru bērniem.

Piedalīsies konkursa «Aiviekstes lakstīgalas 2008» noslēguma posmā

Ikgadējā zēnu vokālistu konkursa «Aiviekstes lakstīgalas» rajona kārtā šogad piedalījās 13 zēni, kas sacentās vairākās vecuma grupās. Uz finālu, kas notiks 26. aprīlī Jāņa Zābera dzimtajā pusē – Madonas rajona Meirānu pamatskolā, izvirzīti četri zēni. Rajonu pārstāvēs Līvānu bērnu un jauniešu centra audzēknis Matīss Lojāns (skolotāja Inese Upīte), Pelēcu pamatskolas skolēni Uldis Cirulītis un Pēteris Cirulītis (skolotājs Romualds Kairāns), Preiļu Valsts ģimnāzijas audzēknis Rihards Vilcāns (Ilze Rožinska).

Konkursa rajona kārtu rikoja rajona mūzikas skolotāju metodiskā apvienība.

● REKLĀMA

Viss par Tapro: www.tapro.lv

Linolejam -15%

Meklējiet arī citus
īpašos piedāvājumus
Tapro veikalos!

Akcija spēkā no 17. – 22. martam. Atlaide neattiecas uz akcijas prečem.

Jūsu tuvākie
Tapro veikalai:

Preiļos, Brīvības ielā 75a, tālrunis: 65323044
Daugavpili, Stacijas ielā 129d, tālrunis: 65476900
Jēkabpili, Nameja ielā 7, tālrunis: 65207350

NACIONĀLĀS ZINĀS

Atkal atkritumos izmesti pasta sūtījumi

Sestdien Rīgā, Juglas papīrfabrikas tuvumā pie atkritumiem atrasts izmests maiss ar pasta sūtījumiem, kas nav nogādāti adresātiem. Vainīgā pastniece tīkšot atlāista no darba, ziņo LETA. Uz atrastajām vēstulēm bijis 79. pasta nodaļas zīmogs. Vēstulē atradēji informējuši pasta nodaļas darbiniekus. Vēstulēm pākāt atnākusi pastniece, kura nav varējusi uzrādīt darba aplieci. Tādēļ sūtījumi viņai neesot atdoti. Vēlāk pēc atrastajām vēstulēm ierādās policija. Kā vēstīja «Panorāma», vainīgā pastniece, kura, pēc aculiecnieku teiktā, iespējams, bijusi iereibusi, vēstules atdevusi draudzenei, lai tās vīrs sūtījumus iznēštu. Taču viņš tos nolīcis pie atkritumiem. Latvijas pasta vadība izmeklē notikušo. Vainīgais pastniece esot noskaidrots un tīkšot atlāists. Kopumā sūtījumu maisā esot bijušas ap 50 vēstulē, kurās pašlaik atrodoties policijā. Tās tīkšot iespējami ātri nogādātas adresātiem. Šī ir otrā zināmā reize četru mēnešu laikā, kad pastniece izmet vēstules atkritumos. Jau ziņots, ka pagājušā gada decembrī kāds pastniece pasta sūtījumus izgāza atkritumu konteinerā netālu no Pinkiem.

Šonedēļ kritīšoties piena produktu cenas, sadārdzināšoties olas un majonēze

Šonedēļ kritīšoties piena produktu cenas, bet sadārdzināšoties olas un majonēze, informēja Latvijas Tirdzniecības asociācijā. Mazumtirdzniecības cenas samazināsies virķei piena produktu, tai skaitā sieram «Dzintars» šķēlītē cena samazināsies par 9%, jogurtiem «Fabio» un «Zilonītis» — par 5%-13%, «Mājas kefiram» un «Mājas biezpienam» par 2%-5%. Savukārt par cenu celšanos paziņojuši maizes, majonēzes un olu ražotāji. Tā, piemēram, «Dinellas» klona maizes cena pieauga par 35%, «Franča» majonēze sadārdzināsies par 14%-16%, bet «Balticovo» olas kļūst dārgākas par 8%. AS «Balticovo» valdes priekšsēdētājs Arnis Veinbergs gan apgalvoja, ka Lieldieni laikā olu cenām nekādas izmaiņas nav gaidāmas.

Latvijas piena pārstrādātāji februārī iepirkusi par 9% mazāk piena

Latvijas piena pārstrādātāji februārī iepirkusi 32 884 tonnas piena, kas ir par 9% mazāk nekā janvāri, liecina Latvijas Piensaimnieku centrālās savienības apkopotie dati. Šogad iepirkts par 3% vairāk piena nekā pērn februārī. Februārī no kopejā piena iepirkuma apjoma 97,58% bija augstākās šķiršanas piens. Iepirkta piena vidējais tauku saturs bija 4,22%, vidējais olbaltumvielu saturs — 33%. Jau ziņots, ka pērn kopumā piena ražotāji iepirkā 526 100 tonnas piena, kas ir par 3% jeb 16 400 tonnām vairāk nekā 2006. gadā.

Ziņas sagatavoja T. Elste

NOVADNIEKS

Redaktore Tamāra Elste

Pasūtījuma indekss 3033.

Reģistrācijas aplieci nr. 000701018.

Izdevējs — SIA «NOVADNIEKS REDAKCIJA».

Redakcijas adrese: Brīvības ielā 14, Preiļi, LV-5301.

Elektroniskais pasts: novadnieks@axel.lv

Tālr. 53-07056, mob. tel. 29410288 (redakteori),

53-07057 (reklāmas un sludinājumu pieņemšana),

53-07058, 53-07059 (žurnālistiem). Fakss 53-07057.

Par sludinājumu saturu atbild to iesniedzējs.

Laikrakstā publicētie materiāli ne vienmēr atspoguļo redakcijas viedokli.

Pārpublicējot atsauce uz «Novadnieku» obligāta.

Laikraksts iespiests SIA «Latgales druka» Rēzeknē.

Mājas lapa internetā: www.novadnieks.lv

Laikraksts iznāk astoņas reizes mēnesi (otrdien, piektien).

Tas, kurš savā mājā ir tīgeris, ārpus tās parasti ir aita. (T. Kipels)

«Preiļu saimnieks» daudzdzīvokļu mājās uzstāda metāla durvis un atkritumu urnas

SIA «Preiļu saimnieks» sākusi darbu pie dažādiem uzlabojumiem daudzdzīvokļu dzivojamā namu apsaimniekošanas jomā. Par to, kas izdarīts un tiek plānots, «Novadnieku» informē Preiļu novada domes sabiedrisko attiecību speciāliste Maija Paegle.

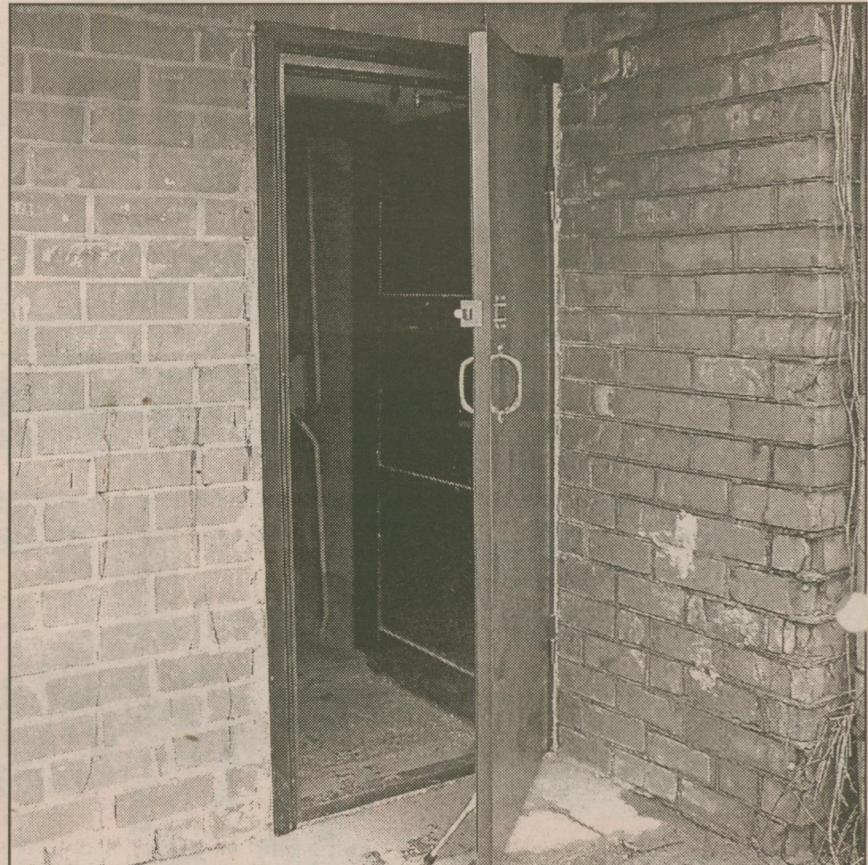
Nesen Mehanizatoru ielas namā nr. 6 tika uzstādītas trīs metāla durvis ar kodu atslēgu. SIA «Preiļu saimnieks» valdes priekšsēdētājs Jānis Mūrnieks teic, ka jaunās durvis ir uzstādītas saskaņā ar nama iedzīvotāju līgumu. Vienu durvju izgatavošana, atvešana un uzstādīšana izmaksājusi ap 300 latiem. Tam nepieciešams finansējums nemēns no mājas apsaimniekošanas līdzekļiem. Izvēloties, vai vecu durvju vietā uzstādīt jaunas koka vai metāla durvis (tās ir dārgākas), priekšroku iedzīvotāji devuši metāla durvīm. Viņi arī atzīst, ka metāla durvis ar kodu atslēgām pasargā kāpņu telpas no klaīnojošajiem kakliem, kā arī nepiederošām personām.

Jaunās durvis mājā uzstādītas eksperimentāla veidā, apgūstot pieredzi Madonā. Ja šāds pakalpojums būs nepieciešams arī pārējās mājās, SIA «Preiļu saimnieks» to darīs arī turpmāk.

Savukārt citās mājās patikams pārsteigums iedzīvotājiem bija atkritumu urnu uzstādīšana pie ieejas durvīm. Pirmās atkritumu urnas saņēma dzivojamā māju Liepu ielā 9, Daugavpils ielā 70 un Jaunajā ielā 1 iemītnieki. Pie urnām ir uzlīmes ar uzrakstu «Turi tiru savu māju!». Tas ir atgādinājums nemest papirus un citus sīkus atkritumus, kur pagādās. Tā kā atkritumu urnās ievietoti atkritumu maisini, degošas cigaretes jāmet atsevišķā nodalījumā.

SIA «Preiļu saimnieks» komunālās daļas vadītāja Zenta Igolniece informē, ka atkritumu urnas iegādātas SIA «Apģāde», viena urna izmaksājusi 24,75 latus (plus PVN), bet to izgatavošana un uzstādīšana finansēta no iekāstētās apsaimniekošanas naudas. Vēl paredzēts atkritumu urnas uzstādīt Aglonas ielā 24, Daugavpils ielā 53 un 34, kā arī Daugavpils un Talsu ielu krustojumā un akciju sabiedrības «Preiļu siers» mikrorajona dzivojamā namu masīvā. Par atkritumu savākšanu no urnām būs atbildīgi uzņēmuma sētnieki.

Ari atkritumu urnu uzstādīšanu ierosinājuši māju iedzīvotāji. Tas nozīmē,

● Mehanizatoru ielas 6. nama iedzīvotāji ar jaunajām metāla durvīm ir apmierināti. Tās nodrošinātas arī ar speciālu ierīci, kas neļauj durvīm aizcirsties, ja kāpņu telpu nepieciešams izvēdināt. Gados vecākie iemītnieki gan atzīst, ka koda podziņu nospiešana, kad rokās ir somas un iepirkumi tikliņi, reizēm esot agrūtinoša.

ka dzīvokļu ipašnieki un māju vecākie sāk izprast savu atbildību mājokļu apsaimniekošanas jautājumu risināšanā. Ja arī citu namu iedzīvotāji uzskatīs par lietderīgu pie savām mājām uzstādīt šādas atkritumu urnas, uzņēmums šo darbu turpinās visā pilsētā.

SIA «Preiļu saimnieks» iepircis arī 20 jaunas mīskastes, kurās tiek izvietotas Preiļos. Projekta ietvaros, veidojot atkritumu šķirošanas punktus, tika iegādāta daļa jaunu konteineru, tomēr pašlaik to vēl nepieciešam, lai pilnībā nodrošinātu veco konteineru nomaiņu.

Tuvākajā laikā uzņēmums plāno uzstādīt ielu nosaukumu plāksnītes un māju numurus pie daudzdzīvokļu mājām, kur to līdz šim nebija. Vairākās vietās jāatjauno arī vēcie nosaukumi un numuri, lai iebraucēji varētu labāk orientēties pilsētā. Apzinātas firmas, kur tiek sniegti šāds pakalpojums, kā

● Cerams, ka uzraksts «Turi tiru savu māju!» atturēs Daugavpils ielā 70. nama un citu māju, kur pie ieejas durvīm uzstādītas šādas atkritumu urnas, iedzīvotājus piemēLOT apkārti. Foto: A. Dzerkalis

arī nepiesiešamais finansējums. Tuvākajā laikā plāksnīšu uzstādīšana tiks saskaņota ar pašvaldību.

L. Kirillova

Līvānu dome veido sadarbību ar Sutru un Rudzātu pagastu padomēm

Gatavojoties pašvaldību reformai, Līvānu novada domes, Sutru pagasta un Rudzātu pagasta padomes darbinieki tīkās, lai pārrunātu administratīvās darbības principus, un strādāja pie apvienošanās projekta, ko plānots realizēt nākamgad, «Novadnieku» informē sabiedrisko attiecību speciāliste Līvānu novada domē Ginta Kraukle.

Novadnieku informē sabiedrisko attiecību speciāliste Līvānu novada domē Ginta Kraukle.

domes priekšsēdētājs Andris Vaivods. Nelielā pašvaldībā ir vieglāk aptvert gan problēmu loku, gan motivēt darbiniekus. Savukārt, paliecinoties novada teritorijai un paplašinoties speciālistu lokam, jāpārdala atbildība, nepieciešami spējīgi un profesionāli vidējā līmeņā vadītāji, kas, savukārt, var motivēt pārējos darbiniekus kopīgu mērķu sniegšanai.

Līvānu novada domes darbinieki, tiekoties ar Sutru un Rudzātu pagasta padomes speciālistiem, pārrunāja jautājumus, kas skar lēmumu pieņemšanu, so-

ciālo sfēru, izglītību un citas jomas. Novadnieku informē sabiedrisko attiecību speciāliste Līvānu novada domē Ginta Kraukle.

L. Kirillova

Līvānu audējas ceļā uz dziesmu svētkiem

Kori, deju kolektivi, pūtēju orķestri, koklētāju un folkloras ansamblī – tūkstošiem dziedātāju, dejotāju, mūziku uzsākuši pēdējo un visatbildīgāko cēlienu pirms šī gada lielajiem Dziesmu un deju svētkiem – piedališanos skatēs. Starp svētku dalibniekiem būs arī lietišķās mākslas studiju dalibnieki ar saviem darbiem. Bet pirms tam – izstādes un skates uz vietas. Skatītāju un atlases komisijas vērtējumam pašlaik nodots arī Līvānu Tautas lietišķās mākslas studijas «Dubna» rokdarbieču veikums, kas skatāms Latgales mākslas un amatniecības centrā. «Novadnieks» uz sarunu aicināja studijas vadītāju INESI VALAINI.

— Jūs sastapām, kārtojot tekstilījas. Kam šī izstāde parēdžeta?

— Tā ir Tautas lietišķās mākslas studijas «Dubna» dalibnieku darbu izstāde, gatavojoties šī gada lielajiem Dziesmu svētkiem. Izstādes mērķis ir gatavošanās tautas lietišķās mākslas izstādei «Es vidū», kas būs apskatāma Rīgā, Dzelzceļa vēstures muzejā, Dziesmu svētku laikā. Tajā būs iespēja piedalities tikai tiem darbiem, kurus būs atlasijs Tautas mākslas centra speciāli apstiprinātā žurijs. Mūsu darbu atlase notiks aprili.

Izstādē piedalās 11 studijas dalibnieces ar segām, galdautiem, dvejiem, plecu lakatiem un šallēm.

— Vai arī jūs pašas vispirms ieicāt savu darbu atlasi?

— Jau audām ar tādu mērķi, ka darbi paredzēti izstādei un, iespējams, arī izstādei Rīgā. Segas un galdautus aužam visu laiku, tāpat arī dvejius, bet plecu lakati sen nebija darināti. Tāpēc pēdējā gada laikā vairāk pievērsāmies tieši to aušanai.

— Ar kādām jūtām kārtojāt šo izstādi? Vai ir tā, ka saskare ar kaut ko tik vienreizēji izsmalcinātu arī pašu pacilā un ieliksmo?

— Nu, protams. Jau pirms aušanas ieguldīts tik daudz darba, sākot no uzmēšanas, stellēs ielikšanas, šķietā savēršanas. Katrā darba iecere rūpīgi izloota, audējas konsultējušās ar mani. Ir audējas, kaut arī gados, kurus studijas dalibniecēm pievienojušās pirms gada, diviem, bet ar ļoti lielu atbildības izjūtu un rūpību auda šos darbus. Viņām bija jāpalidz rakstos salikt pareizas krāsas, sakombinēt rūtis un arī pārvarēt savu nedrošību, — vai varēs, vai pratis.

— Vai arī jūsu darbi izlikti izstādē?

— Ir gan — segas, plecu lakati.

— Studija «Dubna» savu skaisto pūru ir izrādījusi visos līdzšinējos Dziesmu svētkos.

— Jā, tā sanāk. Es pati studijā darbojos kopš 1987. gada, bet vecākās dalibnieces atceras, ka savus darbus uz Rīgu vedušas arī iepriekšējos svētkos, jo vienmēr kopā ar dziesmām un dejām godā tiek celti un visas valsts apskatei izlikti latviešu rokdarbieku darinājumi. Šogad jau trešo reizi Dziesmu svētku laikā notiks arī tautas tērpas audumiem ir liels pieprājums, un tie nekrājas kaudzēs.

— Iespējams. Bet uzkaiti neveicu. Priecājos, ka pēc maniem, tāpat kā pēc citu studijas dalibnieču audumiem ir liels pieprājums, un tie nekrājas kaudzēs.

— Te, Latgales amatniecības centrā, aiz jūsu darbnīcas loga pasakains skats, — garām plūst Daugava, brīziem tumšiza, brīziem tēraudpelēka, vējš vilņus saveido rakstos. Vai ir laiks aužot pamest skatu uz upi?

— Nu, protams. Jebkurā gada laikā tā ir skaista. Audeklis zem

tikai izšūt, bet vienmēr tam piešķir laiku.

— Kad jūs uzgērbjat tautas tērpas?

— Līvānu pilsētas svētkos, studijas «Dubna» jubilejās. Sajūtas, kad uzvelc tautas tērpas, nav aprakstāmas. Tas nes kā uz spārniem, dod enerģiju. Katram jostas rakstam, pat salikumam, krāsām ir sava izvēle. Savu jostu audu pirmajā gadā, kad uzsāku strādāt studijā, bet toreiz gan nebiju aizdomājusies, kā katra zīme atšķirījama.

— Vai atceraties, kad jūs pirmo reizi mūžā sēdāties stellēs, un kā aušanu izvēlējāties par savu mūža profesiju?

— Kopš vien sevi varu atcerēties, atmiņas saistās ar to, ka istabā stāvēja stelles un mana mamma auda. Skapji bija pilni ar segām un galdautiem, tos paverot, uzsmaržoja tira linu un vilnas smarža. Ari tagad lauku mājās pie mamma visos godos galdi tiek aplāti ar viņas un vecmamma austajiem galdautiem.

Mācījos Vanagu pamatskolā, tuvojās izlaids un bija jādomā par tālāko profesiju. Rasēšanas skolotājs mudināja, — jūs abas ar māsu labi zimējat, dodieties uz mākslas vidusskolu Rēzeknē.

Bijām lauku bērni, tikko beigušas 8. klasi, baidījāmies atstāt mājas, bet skolotājam tomēr izdevās mūs iedūšināt. Mana māsa izvēlējās keramikas, es — aušanas nodāļu. Skolā apguvu visas aušanas tehnikas, sākot ar pašu vienkāršako vienkārtni, trīnišķu tehniku, kas vajadzīga laukā aušanai, un beidzot ar dreli — rakstainiem galdautiem un segām. Drellum ir vairākas tehnikas, viena par otru sarežģītākas.

Aušanas nodāļu absolvējām septiņas audējas, bet savā speciālitātē strādāju es vienīgā, pārējās kļuvušas par vizuālās mākslas skolotājām.

Pēc mākslas skolas absolvēšanas uzsāku strādāt Līvānu «Dailradē», biju mājražotāja. Man piešķirāmies stelles, un tā es audu. 1987. gadā mani iecēla par Tautas lietišķās mākslas studijas «Dubna» vadītāju. Nu jau vairāk nekā 22 gadi saistīti ar aušanu.

— Noaustie audekli, droši vien, mērāmi pāris kilometru garumā.

— Iespējams. Bet uzkaiti neveicu. Priecājos, ka pēc maniem, tāpat kā pēc citu studijas dalibnieču audumiem ir liels pieprājums, un tie nekrājas kaudzēs.

— Te, Latgales amatniecības centrā, aiz jūsu darbnīcas loga pasakains skats, — garām plūst Daugava, brīziem tumšiza, brīziem tēraudpelēka, vējš vilņus saveido rakstos. Vai ir laiks aužot pamest skatu uz upi?

— Nu, protams. Jebkurā gada laikā tā ir skaista. Audeklis zem

● Tautas tērps savu valkātāju nes kā uz spārniem, saka Līvānu tautas lietišķās mākslas studijas «Dubna» vadītāja Inese Valaine, rādot pašas austu tērpa brunci. Foto: A.Dzerkalis

pacēlums, ko veido dabā redzamās krāsas, pārmaiņas.

— Ko ir vieglā aust — segas vai galdautiem?

— Galdautiem svarīgākais ir raksta izteiksmigums, segas — krāsu salikums. Nereti studijas dalibnieces nāk konsultēties par to, kādu rakstu izvēlēties, kā aprēķināt, cik diedzīnu vajadzēs, kā audējumu savērt, kā iekārtot stellēs.

— Vai arī jums ir vēl kāds neapgūts raksts?

— Noteikti. Pērn varas mācījāmies aust skalu rakstā, ko pirms tam pārzināju tikai galvenajos vilcienos. Tā ir sena Latgales tehnika. Īpatnēja ar to, ka viena audēja nevar uz garā skala uzslisit rakstu, tāpat pie vienām stellēm mēdz aust divas audējas kopā. Ľoti darbīlīgā tehnika.

— Kurš brīdis aušanas procesā ir pats skaistākais?

— No stellēm izņemot jau no austu audeklu. Tad visas sanākam skatīties un papriecāties. Un arī pati aušana man patīk, sākot kopš tā briža, kad izdomā, ko aust, visu sarēķini, uzsāc. Galdautu iekārtošanai stellēs ir vajadzīga ļoti liela precīzitāte aprēķinos, lai abās malās raksti būtu vienādi. Rakstus mainām, izdomājam no jauna, pieliekam kādus elementus, bet jāievēro Latgalei raksturīgākais, ka raksti vienmēr ir bijuši lieli.

— Te, jūsu darbnīcā, redzami austi dveļi ar tamborētām špicēm galos, galdauti ar cauro vili gar malu. Jau tāpat smalkie darinājumi ar šiem papildinājumiem ir īsti mākslas darbi.

— Studijas dalibnieces uzsakata, ka tas piedod vēl lielāku izsmalcinātā un kopumā izteiktāku pabeigtību. Piemēram, studijas audēja Anna Kuznecova pa dienu auž dveļus, bet pa vakariem tiem tamborē špices. Kad dvieļis gatavs, tūlit piešūj pašdarinātās mežģīnes.

— Sādu skaistumu tikai nosacīti var dēvēt par dvieļi. Neviens jau neies tajā slaucīt muti vai rokas.

maksājumi, elektrība, un arī man tiek maksāta alga. Man prieks, ka pēc atmodas laikos, kad daudz Viet Latvijā studijas izjuka, Līvānos saprata tās nozīmi tautas daļamata tradīciju saglabāšanā un attīstīšanā. Materiālus audējas pērk par saviem lidzekļiem, bet stelles sagādātas gan ar pašvaldības starpniecību, gan — pašā sākumā — ar rajona kultūras nodalījās palidzību. Vienas stelles uzdāvināja pat kāds kungs no Dānijas, kurš pirms tam ciemojās amatniecības centrā, un viņam bija iepaticies, kā mēs te aužam. Vienlaikus darbojās arī Līvānu amatniecības centra paspārnē, kur mums iekārtota atsevišķa darbnīca ar stellēm un kur ik dienas jābūt kādai no audējām, kas savu darbu demonstrē ekskursantiem. Dažs labs atzīstās, ka pirmo reizi mūžā redz, kā auž. Piedalīmies izstādēs, pilsētas svētkos, tirdziņos. Sovasar Dziesmu svētku laikā Rīgā notiks Peterdienas gadatirgus, kurā arī mums jā piedalās.

— Vai jūsu ģimenē ir arī citi audēji?

— Mans dzivesbiedrs Leonīds bija audējs, tāpat kā viņa brālis, māte.

Mēs iepazināmies «Dailradē», kur viņš bija sācis strādāt vēl pirms manis. Auda galdauti liejās Vilumsona stellēs. Kādreiz taču arī lauku mājas godistabā bija speciāli dveļu turētāji, kuros iekarināja šos greznos rokdarbus.

— Kāda loma tautas lietišķajai mākslai ir mūsdienu sabiedrībā?

— Pēdējā laikā tā izteikti palieinās. Katru gadu piedalīmies tautas lietišķās mākslas gadatirgū Brivdabas muzejā Rīgā, kas mūsu nozarē ir lielākais gadskārtējais pasākums. Bija laiks, kad visi aizrāvās ar lidz tam Latvijā nerēdzētu preču pirkšanu — raibu raiņiem, spidošiem, sintētiskiem galdautiem, segām. Pēc tam šis vilnis noplaka, un pēdējos gados cilvēki atkal dod priekšroku dabiskām vērtībām.

— Pēdējā laikā tā izteikti palieinās. Katru gadu piedalīmies tautas lietišķās mākslas gadatirgū Brivdabas muzejā Rīgā, kas mūsu nozarē ir lielākais gadskārtējais pasākums. Bija laiks, kad visi aizrāvās ar lidz tam Latvijā nerēdzētu preču pirkšanu — raibu raiņiem, spidošiem, sintētiskiem galdautiem, segām. Pēc tam šis vilnis noplaka, un pēdējos gados cilvēki atkal dod priekšroku dabiskām vērtībām.

Nereti mums pasūta segas vai plecu lakatus ligavas pūram, kā arī šalles, aditus cimdus, zeķes, ko pieņemts dāvināt kāzās vīra radiem. Tāpat šos darinājumus izvēlas dāvanām lielām dzīves jubilejām.

— Pērāmēdza aust lupatu celiņus, un šis darbs Joti patika manai vecākajai meitai Ievai, kas toreiz tikko sāka iet skolā. Tagad viņa mācās 10. klasē, un aušanai neatliek laika. Viņa mācījās arī mūzikas skolā un pērn kopā ar māsu Ilzi absolvēja klavieru klasī. Ilze mācās 9. klasē. Jaunākā no trijām māsām Anna — 6. klasē un vijoļspēles nodalījā mūzikas skolā. Aust prot arī jaunākās māsās. Man ir arī septingadīgs dēls Juris.

— Atvalinājuma laikā gribas vairāk paaust mājās... Pagājušajā vasarā ar meitām aizbraucām svētceļojumā uz Poliju, bijām pie Liheņas Dievmātes, Krakovā. Esmu uzņēmusies Līvānu katoļu baznīcas uzkopšanu un ziedu kārtotānu. Slaucīt un mazgāt man palidz bērni, kā arī draudzes locekles. Cilvēki ir ļoti atsaucīgi, visu vasaru lidz pašām salnām baznīcas rotāšanai pietiek viņu sanesto ziedu. Man patīk izveidot visdažādākas kompozīcijas. Ziemā baznīcas izrotāšanai ziedus nopērk priesteris. Uz lielā altāra un pie Dievmātes altāra parasti izkārtoju baltus vai gaišus ziedus, uz Jēzus Sirds altāra — sarkanus. Mana vecākā meita baznīcā spēlē ērģeles, visas trīs dzied Dievnamā jauniešu ansamblī, jaunākā reizēm spēlē vijoli.

— Aizraujos arī ar zīda apgleznošanu, rūpējos par māju, audzēju puķes. Ipaši mielas man ir lilijas.

L.Rancāne

Tikās rajona sievietes – uzņēmējas un vadītājas

Sagaidot valstī nu jau oficiāli atzīto Sieviešu dienu, Preiļu rajona padomes administrācija kopā pulcināja 34 rajona uzņēmējas un vadītājas, kuras daudzu gadu garumā sadarbojas ar pašvaldību, rajona padomes attīstības un plānošanas nodalū un ir piedalījušās ne viena vien veiksmīga projekta izstrādē savos uzņēmumos un rajona pašvaldībās. Par pasākuma norisi «Novadniekiem» pastāstīja Preiļu rajona padomes preses sekretāre Irēna Seladina.

Uzņēmēju un vadītāju no labas uzņēmējās un vadītājas atšķir spēja iedvesmot apkārtējos, radit dzirksti. Lai to panāktu, ir vajadzīga vīzija par dzīvi, kādu vēlētos ikviens no mums. Bet šāda dzīve ir jārada pašām, apvienojot daudzas komponentes – ģimeni, personīgo laiku, kolēgus, darbiniekus, mīlestību, bērnus, draugus, vajaspriekus un daudz ko citu. Kā to sabalsansēt, kā neapjukt un nepārdegt daudzo pienākumu un uzdevumu gūzmā? Kā nepazaudēt sevi, būt laimigai un veiksmīgai?

Tie ir jautājumi, uz kuriem atbilstoši meklējumos vienojās rajona padomes organizētā pasākuma dalībnieces. To vidū daudzas Preiļu rajonā pazīstamas sievietes – Preiļu rajona padomes priekšsēdētāja un Aglonas pašvaldības vadītāja Helēna Streike, Saunas pagasta padomes priekšsēdētāja Emīlija Kokorīte, Sutru pagasta padomes priekšsēdētāja Valija Ruisa, Jersikas pagasta padomes priekšsēdētāja Maija Spūle, Vārkavas novada domes priekšsēdētāja Antra Vilcāne, viesu mājas «Aglonas Cakuli» saimniece Mihalīna Cakule no Aglonas pagasta, SIA «Aglonas maize» vadītāja Vija Ancāne, Lūcija Sondere no Aglonas pagasta zemnieku saimniecības «Dzelmes» un

● Rajona darbigās un veiksmīgās sievietes – uzņēmumu un pašvaldību, banku un zemnieku saimniecību vadītājas – prot netikai radoši un produktīvi strādāt, bet arī priečāties par dzīvi un atpūsties.

Mārīte Mežiniece no tās pašas pašvaldības zemnieku saimniecības «Mežnieku mājas», Lidija Brice no Pelēču pagasta zemnieku saimniecības «Parks», Silvija Puncule no Rudzātu pagasta zemnieku saimniecības «Ošmaala», Silvija Pastare no Saunas pagasta zemnieku saimniecības «Meldri», Zinaida Plīvda no Saunas pagasta SIA «Spīdala», Anastasijs Prikule no Saunas pagasta zemnieku saimniecības «Kapteinī», Anna Zalāne pārstāvēja SIA «AIM EKO» Riebiņu novadā, Regīna Čaunāne no Riebiņu novada zemnieku saimniecības «Liepas», Sarmīte Slūka no SIA «Bupuks» Riebiņu novadā, Ruta Norkārkle no zemnieku saimniecības «Salešnieki», Aija Lazdāne no zemnie-

ku saimniecības «Jaundanciši», Elga Upeniece no zemnieku saimniecības «Kārkliņi» un Larija Lazdāne no zemnieku saimniecības «Smilgas» Vārkavas novadā, Olga Laizāne no SIA «Livens» Jersikas pagastā, Adele Daugule no SIA «Daugulis un partneri» Livānu novadā, kā arī Hipotēku un zemes bankas Preiļu nodalas vadītāja Evgēnija Leonoviča, Baltic Trust Bank Livānu nodalas vadītāja Ināra Kalvāne, Hansabanka Preiļu filiāles vadītāja Iveta Stare.

Sievietes uzņēmējas ir jānovērtē.

Gan tāpēc, ka viņas prot vadit

lieliskus kolektīvus, gādā par

uzņēmējdarbības attīstību, maksā

nodokļus, bet arī tāpēc, ka spēj

rast brižus, lai atpūstos, lai vienkārši labi justos.

Pasākumu vadīja Riebiņu novada domes sabiedrisko attiecību speciālists Rolands Naglis. Uzrunu teica Preiļu rajona padomes izpilddirektore Aina Pastore, bet par rotālīgu lekciju psiholoģijā bija parūpējies izglītības pārvaldes vadītājs Andrejs Zagorskis. Lai gan laukā todien ziemīgi puteņojā, pasākuma dalībnieces devās virtuālā pastaigā pa Preiļiem tūrisma informācijas centra dziedošās vadītājas Irēnas Kjarkužas vadībā.

Noslēgumā rajona darbigās sievietes tika sveiktas ar pavasarīgiem tulpiju pušķiem, saņēma «Novadnieka» kalendārus un dāvanu kartes.

PREIĻIEM – 80

Mana pilsēta – mana sirds

1940. gada 19. jūnijā, tirgus dienā, Preiļos ienāca sarkanās armijas vienības. Varu pilsētā pārņēma kompartijas sastādītā izpildkomiteja, kurā nebija neviena latvieša, nedz arī vietējo krievu vēcticibnieku. Sākās atklāta visa latvisķa izskaušana, piemēram, 15. Maija birzi pārsauca par 1. Maija birzi, Preiļu parku nodēvēja par M. Gorkija parku, sešklasīgā pamatskola ar latviešu un krievu plūsmu tika pārdēvēta par krievu pamatskolu. Pilsētas izpildkomiteja pieņēma lēmumu likvidēt Preiļu lauksaimniecības skolu un tās vietā atvērt krievu vidusskolu ar desmit klasēm pēc PSRS parauga, tomēr Izglītības ministrija tam nepiekritā.

1941. gada jūnijā krievu okupācijas varu nomainīja vācu okupācijas vara, kas iznīcināja gandrīz visus Preiļos palikušos ebrejus. 1943. gadā tautas skaitīšanā Preiļos reģistrēti tikai 950 iedzivotāji.

1944. gada 27. jūlijā krievu karaspēks atgriezās Preiļos.

1949. gada 31. decembrī Preiļi tika apstiprināti par rajona centru, un sākās pilsētas uzplauksme. Turpmākajos gadu desmitos tika uzceltas gandrīz visas administratīvo un sabiedrisko iestāžu ēkas, ražošanas uzņēmumi un dzīvojamās ēkas.

● Piemineklis Otrajā pasaules karā kritušajiem karavīriem Preiļu Brāļu kapos pagājušā gadsimta sešdesmitajos gados.

(Foto no Preiļu vēstures un lietisķās mākslas muzeja fondiem)

Skolas bibliotēka sekme veiksmīgu mācību darbu

Veiksmīgs mācību darbs skolā nav iedomājams bez izglītības iestādes bibliotēkas, kurā iespējams iegūt informāciju, lai papildinātu skolotāju sniegtās zināšanas, iemācītos strādāt patstāvīgi, paplašinātu savu garīgo apvārsni, sekmetu pašzaugsmi.

Skolas bibliotēka kalpo arī kā vieta, kur iegūstami materiāli projektu nedēļam, konkursiem, olimpiādēm un citām skolas un ārpusskolas aktivitātēm. Jo lielāka skola, jo bagātākiem jābūt literatūras fondiem, lai nodrošinātu visu vēcumā grupu pieprasījumu.

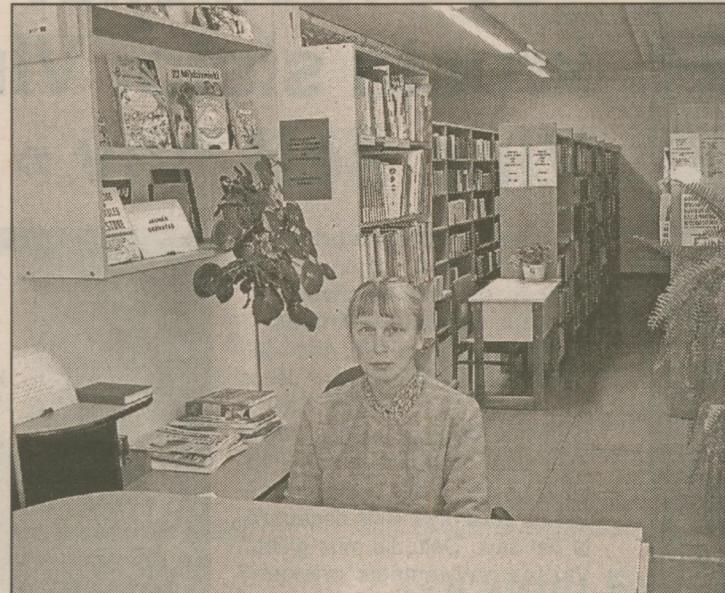
Ērta, mājīga un mūsdienīga ir Līvānu 2. vidusskolas bibliotēka, par kuru te strādājōšā bibliotekāre Ināra Bojāre stāstija, ka 2004. gadā iestāde reģistrēta Kultūras ministrijas Bibliotēku reģistrā. Tās darbību reglamentē bibliotēkas nolikums, lietošanas kārtība, bibliotekāru amatu apraksts. Pamatojoties uz skolas bibliotekas darba analīzi 2002. – 2006. gadā un statistisko atskaiti, izstrādāta attīstības stratēģija nākošajam periodam 2007. – 2013. gadā. Tajā galvenā uzmanība pievērsta darbības un informācijas resursu izmantošanai. Ar lasītājiem un grāmatu fondiem strādā divas darbinieces – Ināra Bojāre un Gailīna Jegorova, viena uz pilnu slozdi, otrs uz puslikmi. Abām šajām darbā uzkrāta bagātīga pieredze.

Ināra Bojāre stāstija, ka dailliteratūras, mācību un metodiskās literatūras iegādi finansē valsts un pašvaldība, grāmatas tiek saņemtas arī kā ziedoņumi no atsevišķām personām un organizācijām.

Skolēnu un skolotāju rīcībā ir plašas telpas: abonements, lasītava ar 20 vietām un krātuves, tajā skaitā arī mācību grāmatu krātuves. Bibliotēka nodrošināta ar datoru darbiniekiem, kas dod iespēju veidot elektronisko katalogu sistēmā LIIS, bet vienlaikus notiek arī kartišu kataloga veidošana. Projekta «Valsts vienotā bibliotēku informācijas sistēma» ietvaros saņemts dators, ar kuru lietotāji var izmantot abonēto datu bāzi «Letonika».

Pagaidām bibliotekas lietotāju apkalpošana nav automatizēta. Pēc nepieciešamajām korekcijām programmatūras instalācijā plānots uzsākt sagatavošanas darbu lasītāju automatizētās apkalpošanas ieviešanai. Ir veikta datu aizsardzība, — izveidota elektroniskā kataloga datu kopija, kura tiek periodiski papildināta.

Bibliotekas krājums sistematizēts pa zinātnu nozarēm atbilstoši klasifikācijas tabulām bērnu un skolu bibliotēkām. Lasītāji tiek konsultēti un apmācīti darbam ar uzzīpu literatūru, katalogu izmantošanu, interneta un elektronisko datu bāzu lietošanu, tas notiek bibliotēku zinību studiju laikā un individuāli. Lai veicinātu lasītāju iemaņu attīstību

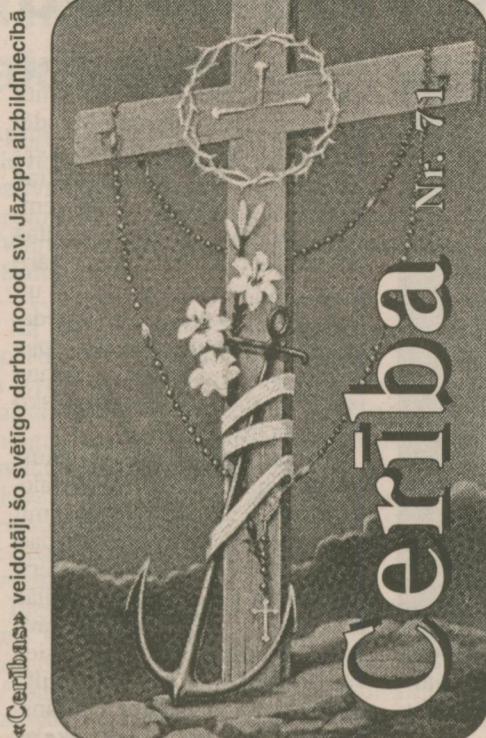
● Līvānu 2. vidusskolas bibliotekāre Ināra Bojāre jūtas gandrīta par to, ka bibliotēka spēj nodrošināt skolēnu pieprasījumu jaunas informācijas iegūšanā.

darbā ar datoru un datu bāzes «Letonika» izmantošanu, skolas bibliotēka 2006. gadā piedalījās konkursā «Meklē un atrodī datu bāzē www.letonika.lv», kurā ieguva aktivākās bibliotekas nosaukumu Latgalē. Aktivākie skolēni piedalījās gan reģiona konkursā Krāslavā, gan arī noslēguma pasākumā Ventspilī.

Skolas bibliotēka regulāri pāpilda savu krājumu ar lasītāju pieprasīto un jaunāko uzzīpu literatūru, kā arī abonē preses izdevumus aptuveni par 500 latiem gadā.

Ināra Bojāre stāstija, ka skolas bibliotēka izmanto sadarības iespējas ar skolotājiem, citām bibliotēkām un institūcijām, piemēram, — Līvānu novada bibliotekas krājumu plašāku literatūras izstāžu un pasākumu organizēšanai, saņem informatīvus materiālus dažādās valodās no biznesa un tūrisma informācijas centra.

Lai veicinātu lasīšanu, skolēni tiek iesaistīti konkursos, bērnu grāmatu nedēļas pasākumos. Piemēram, sākumskolas skolēniem notika pēcpusdienu «Mūsdienu skola un augstskola: mācīm valodu vai par valodu», bet 12.a klases skolēns Pāvels Simošins darbojās tulkošanas darbnīcā.

«Cerības» veidotāji šo svētīgo darbu nodod sv. Jāzepa aizbildniecībā

Lūgšana

Kungs, māci man dzīvot jauno dzīvi, ko nesusi Tava augšāmcelšanās.

Māci man no jauna domāt – cerības domas, izdošanās domas, patiesības un labestības domas.

Māci man no jauna rīkoties – ar jaunu ticību Tev un ar jaunu ticību sev. Ar jaunu dedzību. Ar jaunu pārliecību, ka kopā ar Tevi mana dzīve nesis skaistus augļus.

Māci man no jauna just – Tavu klātbūtni, cilvēku klātbūtni. Sajust vairāk par to, ko iespējams ieraudzīt, sadzīdēt, satauztit. Sajust, ko vēlies Tu, un sajust, pēc kā ilgojas mana tuvākā sirds.

Māci man jaunu prieku un jaunu neatlaicību dzīvot jauno dzīvi, ko man nesusi Tava augšāmcelšanās. Lai manas acis ir jaunas, un lai tās drīkst uzlūkot Debesu patiesības virs zemes. Lai mana sirds ir jauna un prot dziedāt jaunu dziesmu savam Dievam, kas ir uzvarējis.

Āmen.

Viņš augšāmcēlās trešajā dienā

Ticības mācības stundā katehēte bērniem skaidroja «Es ticu» lūgšanu, ka Jēzus augšāmcēlies trešajā dienā. Kāds skolnieks, atgriezies no skolas mājās, sāka rēķināt. Ja Jēzus nomira piektien, tad sestdiena būtu Viņa apbedīšanas pirmā diena, svētdiena – otrā, bet tikai pirmdiena būtu trešā diena?..

Nespēdams rast atbildi, zēns jautāja prāvestam, vai lūgšanā «Es ticu» nav ieviesusies kļūda. Prāvests viņam paskaidroja, ka ebreji laiku rēķina savādāk. Viņiem jauna diena sākas ar saules rietu, bet mums – ar pusnakti.

Jēzus uz krusta nomira piektien. Arī pabedīja viņu piektien, jo sestdiena jūdiem ir svina diena. Par to raksta visi evaņģēlisti.

Kad piektien norietēja saule, sākās sestdiena, un Kristus kapā atradās jau otro dienu. Kad saule norietēja sestdienas vakarā, sākās svētdiena. Tas nozīmē, ka, saulei lecot, kad agrā svētdienas ritā Jēzus augšāmcēlās, bija jau trešā diena. Tātad – lūgšanā nekādas kļūdas nav.

«Jūs meklējet Jēzu no Nāzaretes, krustā sisto; Viņš ir augšāmcēlies, Viņa šeit nav.» (Mk 16,6)

Lieldienu zvani vēsta prieku un atpestišanu.

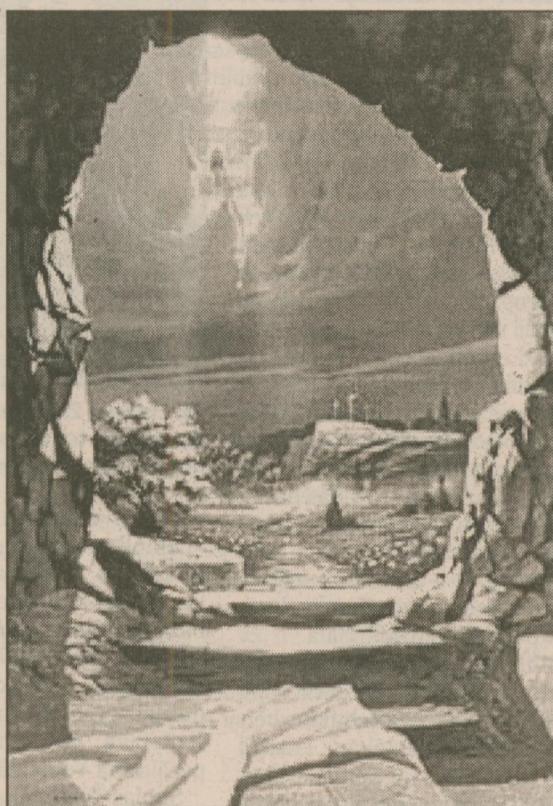
Priecājies, atpestiši cilvēce, priecājies un dziedi: Kristus sodien augšāmcēlies, Alleluja!

Mēs esam atpestiši caur Jēzus asinīm un nāvi. Grēka lāsts ir noņemts. Debesis atvērtas. Tagad mēs atkal esam Dieva bērni, apžēloti un celi. Dievs bija mums zēlīgs un zēlsirdīgs. Viņš nesaudzēja pat savu Dēlu, lai mūs glābtu. Vai tas nav iemesls priekam? Priecājieties kopā ar Baznīcu par Kunga augšāmcēšanos, priecājieties par piepildito atpestišanas darbu!

Lieldienu zvani sludina sirdij mieru. «Miers lai ir ar jums,» tā augšāmcēšanās dienā Jēzus dienas reizes sacīja uz saviem apustuļiem. Un tad Viņš iestādīja miera sakramantu, gandares sakramantu, kas nodibina mieru starp Dievu un cilvēkiem, kas grēciniekam atkal piešķir sirdsmieru. (Jn. 20,19)

Lieldienu zvani iezvana cerību. Lieldienas ir īsti cerību svētki. Kā Pestītājam pēc drausmīgās Lielās Piektienas sekoja brīnišķais Lieldienu rīts, tā būs arī mums.

Kristus ir augšāmcēlies no kapa, tādēļ arī mēs tiksims uzmodināti. Mēs augšāmcēsimies. Tikai tad sāksies īstā dzīve, tad nāks taisnīgs izlīdzinājums: dievišķa alga par visu labo, ko esam veikuši, bet

arī dievišķais sods par visu ļauno. Evaņģēlijā skatījumā mēs redzam pirmās Lielās dienas, kas notikušas šepat virs zemes.

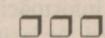
Kalvārijas kalns vēl šodien liecina par Lielās Piektienas notikumiem. Kalvārijas kalna tuvumā Jāzepa no Arimatejas klinī izcirsts kaps, kuru viņš atvēlēja Kristus

apbedīšanai. Virs zemes dzīvoja tās sievietes, kas pirmās dzirdēja enģeļa vēsti – Kristus augšāmcēlās.

Šodien, ja mēs skatītos no kosmosa uz zemi, mēs jutīgos aparātos redzētu ap 440 tūkstošus priesētu vien, kas slavenās bazilikās, bīskapu katedrālēs, mazās misiju kapēlās vada rezurekcijas dievkalpojumus.

Varētu redzēt no visām tautām un rasēm vairāk kā miljardu katoļu, kas rosās svētku priekā svinīgās procesijās. Droši vien nemierīgājā Svētājā Zemē arī šogad pie Kristus kapa saplūdis daudzi svētceļnieki. No kosmosa varētu redzēt mūžīgo pilsētu Romu un Vatikānu, kur pie sv. Pētera apustuļa kapa Pētera bazilikā pāvests Benedikts XVI, vadot dievkalpojumu, domā par visiem un svētā pasaules kristīgos.

Mēs pulcēsimies Lieldienu rītā savās baznīcās pilni mīlestības savam Pestītājam Jēzum un ierakstīsim skaistu mūsu laika tīcības apliecinājumu Baznīcas vēsturē.

Visiem
«Novadnieka»
lasītājiem vēlu gaišus,
svētīgus, priecīgus
Lieldienu svētkus!

Dekāns A. Madelāns

Baltā jeb Kunga Žēlsirdības svētdiena

Kristus augšāmcēšanās svētki ir tik nozīmīgi, svinīgi un dziļi saturā, ka Baznīca tos svin veselā oktāvu, tas ir, astoņas dienas. Šajā laikā Baznīca sludina Lieldienu prieku — «Kristus ir augšāmcēlies, alleluja!» Priecīgais alleluja ebreju valodā nozīmē «Lai slavēts Dievs!». Tāda noskaņa ir arī visu Lieldienu laiku līdz pat Kristus Debess-kāpšanas svētkiem.

Pirma svētdienā pēc Lieldienām ir Baltā svētdiena. Tādu nosaukumu tā saņemusi no pirmajiem kristiešiem, kas Lieldienās bija kristīti un saņēmuši baltu apģērbu, ko tad vajadzēja noģērbt un piedalīties dievkalpojumā, tērptiem parastā apģērbā. Tagad šo svētdienu sauc arī par Kunga Žēlsirdības svētdienu.

Senajā Romā, valdod kēizaram Vespa-sijanam, senāts sprieda, kā būtu labāk nosaukt augstāko Dievu. Vieni, redzēdamī bagātnieku ērtības un panākumus, domāja, ka jāsauc par bagāto Dievu. Taču citi to noraidīja, iebilstot – kā gan pie bagāto Dieva varētu griezties trūcīgie? Tad citi, redzēdamī varas ieteikmi pasaulē, domāja, ka augstākai būtnei vajadzētu būt par vispilnīgāko varu, tāpēc ieteica to nosaukt par varenō Dievu. Taču atkal bija iebildumi, ka tie, kam nav varas, to neuzskatīs par savu Dievu. Vēl citi ieteica saukt par prāta Dievu, jo saprāts ir kaut kas nezināms, kaut kas augstāks, kas nozīmē visumu. Joprojām bija iebildumi, ka parastie ļaudis nespēs iedomāties, ka parastie ļaudis nespēs iedomāties – mēs esam stiprināti ticībā!»

Ir daudz būtnu, ko mēs nerēdzam, bet par kā esamību nešaubāmies. Tā mēs nerēdzam gaisu, virusu, baktērijas, domas, sāpes un daudz ko citu. Arī Dievu nerēdzam, jo Viņš ir Gars.

Katoļu Baznīca māca, ka mēs ar dabiskām prāta spejām, pētījot pasauli un tās iekārtu, varam nokļūt pie jēdziena

par Dievu, gan arī pierādīt Dieva esamību. Pie jēdziena par Dievu mēs nokļūstam, prātodami par to, kas ir bezgalīgs, kas ierobežots, kas atkarīgs no cita, kas ir pilnīgi neatkarīga būtnē, kas mainīgs, kas nemainīgs, kas iespējams, kas nepieciešams, kas laicīgs, kas mūžīgs, kas saņēmis esamību no cita un kas ir pati pīsevi esoša būtnē. Tādā veidā mēs nākam pie jēdziena, ka Dievs ir tāda būtnē, kas ir pati par sevi, mūžīga, nepieciešama, absolūti nemainīga, neatkarīga, bezgalīgi pilnīga persona, kam cēloņis pašā dievišķā dabā.

Romas ķeizars Adrians kādam jūdu rabinam reiz pieprasīja: «Es gribu redzēt jūsu Dievu!» Rabīns atbildēja: «Tu Viņu nevari redzēt.» Ķeizars stūrgalvīgi pieprasīja: «Bet es gribu!» Tad rabīns appusdienas laiku uzaicināja ķeizaru iznākt tam līdzi laukā. Uz sauli norādīdams, tas sacīja: «Skaties tajā!» Ķeizars bija spiests atbildēt: «To es nespēju!» Nu, lūk, turpināja rabīns, «tu nevari skatīt sauli, kas ir tikai viena no Dieva kalponītēm, kā tad tu spētu skatīt Dievu, kas visu to ir radijs?»

Svētajos Rakstos ir septiņi svētie vārdi, kas mēģina Dieva būtību izskaidrot. Dievs sevi atklāj Mozum, teikdams, ka viņš ir Jahve – vienmēr un visur esošs, visvarens, svēts, pielūgsmes cienīgs, bailū iedvesījs, tiesnesis, pavēlnieks un Kungs.

Dievišķā būtnē savā bezgalībā pārsniedz katru formu, ko mūsu prāts spēj izteikt. Tāpēc svētais Pāvils atgādina ebreju: «Bet bez ticības nav iespējams Dievam patikt. Jo tam, kas Dievam tuvojas, jātic, ka Viņš ir un ka Viņš atalgošs tos, kas Viņu meklē.» (Ebr. 11,6)

Dekāns P. Vilcāns

ES TICU SAVAM RADĪTĀJAM, UN TĀPĒC ESMU CILVĒKS.

PĀRDOMU BRĪDIS

Mazais kovārnis

Kādu dienu eremīts mežā novēroja vanagu. Tas katru dienu nesa ēst novārķušam kovārnu mazulim. Eremīts par notikušo brīnījās. Viņš domāja pie sevis: Dievs savā gādībā neatstāt novārtā pat kovārnu mazulī! Viņš liek vanagam apgādāt mazo bāreni ar izspūrušajām spalvām. Lūk, kā Dievs visus savus radījumus paēdina, bet mēs rūpējamies tikai paši par sevi. Tagad es vairs nedomāšu par savu tālāko iztiku un rezervju uzkrāšanu.

Dievam nepalielk nemanīts neviens radījums, arī mani viņš neaizmirs. Eremīts aizgāja dzīļi mežā un slavēja Dievu. Trīs dienas un trīs naktis bez ēšanas un dzeršanas viņš pavadija savā slēptuvē. Trešajā dienā viņš zaudēja spēkus tā, ka pat vairs nespēja pacelt roku. No vājuma viņš aizmiga. Sapni eremītam parādījās kāds svētais. Viņš pienāca pie eremīta un teica: «Kāpēc tu nevāc priekš sevis ēdamo? Tu laikam domā, ka

Dievs rīkosies pēc tavas gribas? Tu grēko! Dievs radīja pasauli, lai katrā radība rūpētos par to, kas viņai ir vajadzīgs. Dievs lika vanagam rūpēties par kovārnu tāpēc, ka mazais putns nevarēja parāpēties par sevi pašs. Taču tu par sevi vari rūpēties. Šādā veidā tu kārdini Dievu. Atmosties, sāc strādāt kā agrāk!»

Eremīts atmodās un sāka dzīvot tāpat kā agrāk.

Levs Tolstojs

Ticība pagarina mūžu un uzlabo veselību

«Tas visu spēj, kas tic,» tā skan Jēzus vārdi Marka evaņģēlijā. Apgalvojums ir pierādīts arī zinātniski. Amerikas socioloģisko pētījumu centrs veica pētījumu par ticīgo dzīvesveidu, veselības stāvokli un nonāca pie secinājuma, ka ticīgie dzīvo ilggā un viņiem ir labāka fiziskā un garīgā veselība nekā neticīgajiem. Ticīgie cilvēki spēj veiksmīgāk tikt galā ar stressu un sadzīves problēmām. Cilvēki, kuri smējas spēku ticībā, spēj vēl ilgi dzīvot pēc smagas pārīestes operācijas, pat pēc infarkta un vēža.

Pētījumu rezultātus var neuztvert kā obligātu priekšnoteikumu, tomēr tie uzmundrina un liek apzināties, ka ticība cilvēkam ir ne tikai galvenais priekšnoteikums labai dzīvei pēc nāves, bet tā var būt noderīga arī tagad, šeit, šajā dzīvē. Diemžēl ticību nevar iemācīt kā

gramatikas likumus vai iekalt kā vēsturiskus gada skaitlus. Ticība ir katra cilvēka personiska darišana. Ticīgam cilvēkam ticība ir vitāli nepieciešama. Neticīgajiem tā nav vajadzīga, jo šķiet, ka viņi nevēlas labāk izprast sevi un dzīvi.

Ticību vislabāk var salīdzināt ar milētību divu cilvēku starpā. Tikai tādām cilvēkam mēs spējam ticēt un uzticēties, kurš mūs patiesi un no sirds mīl. Nelīdzēs ne loģiski apsvērumi, ne aprēķins. Jo vairāk mēs vēlamies izprast cilvēku, kuru mīlam, jo mazāk mums tas izdodas. Protams, mēs mīlam, apliecinām un izrādām savstarpēju milētību viens pret otru. Bet vai mēs esam pilnībā pārliecīnāti, ka aiz šiem milētības apliecinājumiem neslēpjelas liela patmīlibas deva? Tikai tad, kad mēs noticam otru milētībai pret mums un dāvājam

milētību otram. Tikai tad, kad mēs metamies attiecībās, daudz neprātojot un nedomājot par sekām, un beigās jūtāmies kā pēdējie vienieši, mēs apjaušam, ka mēs milam un ka mūs mīl.

Ticībā tāpat kā milētībā nav nekādu garantiju. Tikai mums ir Bibele, kas vēsta par ticīgu cilvēku dzīvi 2000 gadu senā pagātnē. No Bībeles mēs varam mācīties, ka ticība cilvēka dzīvei piešķir jēgu un veidolu, ka ticība spēj cilvēkam atvērt debesis zemes virsū. Padomāsim, vai mūsu ticība ir tāda, kas pagarina mūžu, ļoti bieži dod spēku ciešanās un galēja izmīsuma brīžos. Ticīgs cilvēks grūtos brīžos vārda tiešā nozīmē spēj būt kalnus.

No Kanādas latviešu katoļu apvienības izdevuma «Vēstis»

BAZNĪCAS ZINĀS

Jaunieši atkal pulcēsies Aglonā

4. martā Latvijas Bīskapu konference ir nolēmusi rikot IV Latviešu Jauniešu Dienas, kuras notiks Aglonā no 13. līdz 15. augustam.

Latvijas Jauniešu Dienas, kas aptvers visas četras Latvijas diecēzes, tiek organizētas ciešā saistībā ar draudžu svētcelojumiem uz Dievmātes svētkiem Aglonā. Šīs Jauniešu Dienas tiek plānotas kā alternatīvs pasākums Pasaules Jauniešu Dienām Sidnejā, kurās piedalīsies tikai neliela oficiāla Latvijas delegācija.

Jauniešu Dienām būs ekumenisks raksturs, uz tām aicināti ne tikai katoļu jaunieši, bet tās ir atvērtas arī citām konfesijām un visiem interesentiem. Uz Jauniešu Dienām plāno ierasties arī viesi no kaimiņu valstīm.

Šogad Jauniešu Dienām plānoti divi posmi. Pirmais – jauniešu informēšana, svētcelojumu organizēšana un koordinēšana. Otrs – Jauniešu Dienas no 13. līdz 15. augustam, kur jaunieši piedalīsies arī Aglonas svētku norisē. Atbildīgais par Jauniešu Dienu organizēšanu ir priesteris A.Kravalis.

«Katoļu Baznīcas Vēstnesis» būs lasāms arī krievu valodā

Sākot ar šī gada Lieldienām, laikraksts «Katoļu Baznīcas Vēstnesis» tiek izdots arī krievu valodā. Jau iepriekš daudzu draudžu prāvesti izteica vēlmi pēc literatūras krievu valodā, jo ir daudzi katoļi, kuriem dzītā valoda ir krievu. Lai Evaņģēlija vēsts aizsniegtu arī šos cilvēkus, ir nepieciešams tiem sludināt par Kristu dzīmtajā valodā. Sākotnēji izdevums krievu valodā iznāks, tikai tuvojoties lielam Baznīcas svētkiem, bet, ja būs interese, to varēs izdot biežāk.

Sīkāka informācija mājaslapā www.kbvestnesis.lv

Preiļu katoļu draudzei – mājaslapa internetā

Nesen visiem interesentiem kļuvusi pieejama Preiļu Romas katoļu draudzes mājaslapa internetā. Kā pastāstīja priesteris Māris Laureckis, tajā var atrast informāciju par dievkalpojumu kārtību, Preiļu baznīcas un parka kapelas vēsturi, lasīt garīga satura rakstus, kā arī aplūkot baznīcas attēlus fotogalerijā. Atsevišķa sadaļa stāsta par Preiļos kalpojāmajiem priesteriem. Interesantus materiālus mājaslapā var atrast arī jaunieši. Atsevišķa sadaļa veltīta «Novadnieka» garīgajam pielikumam «Ceriba». Mājaslapas adrese: www.preili.lv/bazneica

Lielās nedēļas un Lieldienu dievkalpojumi Preiļu rajona katoļu dievnamos

AGLONAS BAZILIKĀ

20. martā, Lielajā Ceturtdienā, pulksten 12.00 – Rožukronis un Krustaceijs; pulksten 19.00 – Kunga Pēdējo Vakariņu mīse, procesija uz Tumsības altāri, Rūgtās sāpes, nepārtraukta adorācija.

21. martā, Lielajā Piektienā, pulksten 17.00 – Kunga Ciešanu dievkalpojums, procesija uz Kristus Kapa altāri, Rūgtās sāpes, nepārtraukta adorācija; **pulksten 20.00 – Krustaceijs sakrālajā laukumā.**

(Lielajā Piektienā nav sv. Mises upura. Tā vietā ir ipašs dievkalpojums Kunga Ciešanu piemiņai, kurā centrālā vieta ir Krusta pagodināšanai, Ciešanu apraksta dziedāšanai, ipaša Tautas lūgšana. Pēc dievkalpojuma Vissvētākais Sakraments tiek pārnests uz apakšējā baznīcā īpaši izveidotu Kristus Kapa altāri, kur tas paliek līdz Lieldienu rīta Rezurrekcijai.)

22. martā, Lielajā Sestdienā, pulksten 22.00 – Lieldienu Vigilija (bazilikā), Rūgtās sāpes, nepārtraukta adorācija (apakšējā baznīcā).

(Kungs Jēzus Lielajā Sestdienā guļ kapā. Dievkalpojumi nenotiek un netiek dalīti Sakramenti. Naktī uz Lieldienu Svētdienu sākas Vigilijas dievkalpojums, kurā ir jaunās uguns svētīšana, daudz lasījumu no Svētajiem Rakstiem, ūdens svētīšana, Kristības solījumu atjaunošana un Kristība, Mises upuris. Pēc Mises seko ēdienu pasvētīšana Lieldienu galdam. Gaismai austot, sākas Rezurrekcija).

23. martā, Pirmajās Lieldienās, pulksten 7.00 – Rezurrekcija; pulksten 8.00 – Kunga Augšāmcelšanās svētdienas Mīse, ēdienu pasvētīšana; pulksten 19.00 – vakara svētā Mīse, Dievmātes litānija.

24. martā, Otrajās Lieldienās, pulksten 10.00 – rīta svētā Mīse, Svētais Dievs; pulksten 12.00 – dienas svētā Mīse; pulksten 19.00 – vakara svētā Mīse, Dievmātes litānija.

21. martā, Lielajā Piektienā, pulksten 9.00 – Kunga Ciešanu dievkalpojums

22. martā, Lielajā Sestdienā, pulksten 9.00 – Lieldienu Vigilija, ēdienu pasvētīšana

23. martā, Lieldienās, pulksten 9.00 – Lieldienu pro-

cesija, Kunga Augšāmcelšanās svētdienas Mīse, ēdienu pasvētīšana

RUŠONĀ

21. martā, Lielajā Piektienā, pulksten 11.00 – Kunga Ciešanu dievkalpojums

22. martā, Lielajā Sestdienā, pulksten 11.00 – Lieldienu Vigilija, ēdienu pasvētīšana

23. martā, Lieldienās, pulksten 11.00 – Lieldienu procesija, Kunga Augšāmcelšanās svētdienas Mīse, ēdienu pasvētīšana

PREILOS

20. martā, Lielajā Ceturtdienā, – pulksten 10.00

21. martā, Lielajā Piektienā, – pulksten 10.00

22. martā, Lielajā Sestdienā, – pulksten 10.00

23. martā, Lieldienās, – pulksten 9.00 un 17.00

24. martā, Otrajās Lieldienās, – pulksten 10.00 un 18.00

25. martā, Lieldienu oktāvas trešajā dienā, – pulksten 10.00 (pēc dievkalpojuma piemiņas brīdis represētajiem laukumā pie baznīcas vārtiem)

VIDSMUIŽĀ

20. martā, Lielajā Ceturtdienā, – pulksten 18.00

21. martā, Lielajā Piektienā, – pulksten 13.00

22. martā, Lielajā Sestdienā, – pulksten 19.00

23. martā, Lieldienās, – pulksten 7.30

24. martā, Otrajās Lieldienās, – pulksten 10.00

RIEBINOS

20. martā, Lielajā Ceturtdienā, – pulksten 14.00

21. martā, Lielajā Piektienā, – pulksten 10.00

22. martā, Lielajā Sestdienā, – pulksten 22.00

23. martā, Lieldienās, – pulksten 10.30

LĪVĀNOS

20. martā, Lielajā Ceturtdienā, – pulksten 10.00

21. martā, Lielajā Piektienā, – pulksten 10.00

22. martā, Lielajā Sestdienā, – pulksten 10.00 (Lūgšanu stunda); pulksten 24.00 – Lieldienu Vigilija

ZNOTINOS

21. martā, Lielajā Piektienā, – pulksten 13.00

22. martā, Lielajā Sestdienā, – pulksten 18.00 (Lieldienu Vigilija)

SMELTEROS

21. martā, Lielajā Piektienā, – pulksten 10.00

NIDERMUIŽĀ

21. martā, Lielajā Piektienā, – pulksten 10.00

22. martā, Lielajā Sestdienā, – pulksten 20.00

23. martā, Lieldienās, – pulksten 11.00

ĀRDAVĀ

23. martā, Lieldienās, – pulksten 9.00

ARENDOLE

22. martā, Lielajā Sestdienā, – pulksten 12.00

Tikās novada aktīvākās sievietes

Apmēram 60 Livānu novada aktīvākās sievietes: uzņēmējas, izglītibas un pašvaldības iestāžu, sabiedrisko organizāciju pārstāves — tikās pasākumā «Vairāk saules», ko organizēja biedrība «Baltā māja».

Kā informēja biedrības «Baltā māja» projektu koordinatore Inguna Badune, svētku scenārijs bija izveidots saulainās Meksikas noskaņā, un to vairoja gan Sigita Lapiņa ar savu stāstījumu un fotogrāfijām par eksotisko zemi, gan pasākuma vadītāji — trīs atraktīvi «mekskāni» un līnijdejotāju klubs «Black coffee», kā arī folkloras kopa «Ceiruleits». Video sveicienu par savu valsti pasākuma dalībniecēm bija atsūtījis Meksikas goda konsuls Latvijā Carlos Arredondo Martinez.

Biedrība «Baltā māja» sievietēm veltītus pasākumus riko katru pavasari. Šoreiz viešas tika informētas par pašlaik ieviesto projektu programmā «Atbalst nevalstisko organizāciju neatzskaramo kapitālu un rezerves fondu veidošanai». Livānu sievietēm bija iespēja paplašināt savas zināšanas arī par kosmētikas līdzekļiem, uztura bagātinātājiem, jaunākajām grāmatām, par ko stāstīja firmu un izdevniecības pārstāvji. Sievietes tika aicinātas arī vingrot un ļauties meditācijai, bet pasākuma otrajā daļā — apmeklēt fotodarbnīcu, teklas bāru, baudit kafiju vai kūpināt ūdenspīpi. Par to bija parūpējušies atbalstītāji — Livānu novada dome un uzņēmumi.

L.Rancāne

Žurkas gadā, pirms divpadsmit gadiem

1996. gads, marts

Livānos bijušā eksperimentālā māju būves kombināta vietā izveidota firma, kas turpināja ražot saliekamas koka paneļu mājas. Taču noīts tām bija ne vairs Latvijā, bet gan Vācijā.

Livāniem apritejusi 70. gadskārtā, tāpēc laikraksts publicējis plānu atskatu pilsētas vēsturē. Materiāls sagatavots ar Livānu vēstures pētnieces Sandras Maskalānes palidzību.

Rajonu vadītājiem, tiekoties ar toreizējo Ministru prezidentu Andri Šķēli un vides un regionālās attīstības ministru Māri Gaili, likts saprast, ka naudino valsts negaidit, un ka līdz gada beigām jau jāpabeidz teritoriālā reforma.

Paju sabiedrība agrofirma «Turiba» turpinājusi nodarboties ar zirgu audzēšanu. Audzēti galvenokārt universālie zirgi, kas izmantojami gan sportam, gan darbam. Trījos stāļos mitinājās 190 uzlabotās Latvijas šķirnes zirgi. Puse no zirgiem nonāca ārzemēs izklaides vajadzībām — izjādēm.

Livānu bērnu un jauniešu centrā notika pirmais rajona mazpulkus salidojums sakārā ar to, ka atjaunotā Latvijas mazpulkus organizācija svinēja pirmo piecu gadu jubileju. Rajonā darbojās četri mazpulki.

Pirms divpadsmit gadiem uz apaļu

mūža gadskārtu atskatījās pacientu iecienītā ārste Marta Veita Preiļos. Savā jubilejas intervijā viņa teikusi: «... medicīna nav naudas pelnišanas vieta, tā ir tāda vieta, kur katru dienu jāizcina cīņas, un es iepriecigs, ja zini un vari palīdzēt situācijā, kurā, ja nebūtu mācījies un sekojis līdzi medicīnas norisēm, nevarētu nemaz palīdzēt. Ar to tā medīķa profesija ir tākā ārkārtīgi pievilcīga, jo ir situācijas, kurās tikai tu vari uzvarēt. Jo tu zini, tu proti, tev ir informācija par to, kā šajā situācijā strādāt.»

Andris Šķēle parakstījis rīkojumu par darba grupas izveidi administratīvi teritoriālās reformas koncepcijas izstrādāšanai. Par tās priekšsēdētāju iecelts M.Gailis, bet par vietnieku — E.Jurkāns. Pirms tam starp abiem norisa cīņa par šo posteni, jo ktrs nāca no citas partijas. Galvenajos vilcienos abu domas par reformu bija saskanējušas, proti, ka pašvaldības ar iedzīvotāju skaitu, kas mazāks par 1000, jāapvieno jau līdz kārtējām pašvaldību vēlēšanām 1997. gada pavasarī. Rakstā par teritoriālo reformu teikti šādi pravietiski vārdi: «... pasaules pieredze rāda, ka administratīvā reforma patiesi var kļūt par nopietnu politisku ieroci cīņā par varu. Ar vārdu džerimenderings pasaulei pazīst sistēmu, kad, manipulējot ar kādas teritorijas robežām, tiek izveidoti vienam vai otram kandidātam lab-

vēlīgi vēlēšanu iecirkņi. ASV to darīt aizliedz Konstitūcija.» «... apvienojot kādu pilsētu ar tai apkārt esošo lauku teritoriju, tiks iegūta viena pašvaldība, kuras vadībā, nemot vērā, ka parasti pilsētas iedzīvotāju skaits ir lielāks nekā blakus pagastā, dominēs tā saukto pilsētnieku partiju pārstāvji.»

Preiļos nodibināts Sieviešu klubs. To izveidojušas trispadsmit dažādu profesiju pārstāvēs.

Livānu novada dome pieņemusi lēmumu lūgt LR Kultūras ministriju Livānu bērnu mūzikas skolu nosaukt komponista Jēkaba Graubīja vārdā.

17. martā Livānu policijas iecirknī noticis tragisks gadījums, kurā viens policijas darbinieks gāja bojā, trīs, to vidū arī sieviete, tika smagi ievainoti. Nogiegumā bija pastrādājis kādreizējais apsardzes uzņēmuma darbinieks.

Livānos notika skolēnu koru festivāls, kurā piedalījās 14(!) kori ar 800 dziedātājiem kopskaitā tikai no Livānu un apkārtējo pagastu skolām.

Uz Aglonas bērnudārzu bija piezvanījusi kāda sieviete un teikusi, ka ēkā ievietots spridzoklis. Bērni un darbinieki tika evakuēti, policija veica telpu pārbaudi, bet spridzokli neatrada.

Izmantots 1996. gada «Novadnieka» komplekts Sagatavoja L.Rancāne

Pie fizioterapeita — gan zīdaiņi, gan pieaugušie

Šogad SIA «Preiļu slimnīca» darbu uzsāka jauns speciālists — fizioterapeite Svetlana Kurme, kura nodarbojas ar medicīnisko rehabilitāciju, «Novadnieku» informē Preiļu slimnīcas galvenā ārste Daina Pliča.

Medicīniskā rehabilitācija ir medicīnas nozare, kas gādā par cilvēka fizisko un psiholoģisko funkciju atjaunošanu un attīstīšanu, kā arī pacienta dzīves pielāgošanu apkārtējai videi. Tā ka rehabilitācijas procesā piedalās vir-

kne speciālistu, fizioterapeits ir tikai viens no tiem — ārstniecības persona ar augstāko medicīnisko izglītību, kas nodarbojas ar kustību un balsta aparāta funkciju atjaunošanu un uzlabošanu.

Fizioterapeits veic pacienta izmeklēšanu, novērtējot gaitu, stāju, locītavu kustību apjomu, to kvalitati, muskuļu spēku, līdzvaru un kustību koordināciju, izmantojot fizioterapijas metodēs. Tieks konstatēts, vai ir kādas novirzes kustību un balsta aparātā, kā arī sastādīts rehabilitācijas plāns to novēršanai. Katram pacientam tiek

pielietotas individuālas metodes.

Apmeklēt fizioterapeitu var gan zīdainis, gan pieaugušais. Jaunā māmiņa jau no pirmajām dienām pēc dzemdībām var vērsties pie fizioterapeita pēc padoma, kā ātrāk atlābt pašai, kā arī iegūt informāciju par bērniņu — tā barošanas, gulēšanas un gērbšanas pareiza jām pozām. Ja zīdainim ir aizkavēta kustību jeb motorā attīstība, muskuļu vājums, tad palīgā nāk Botota terapijas pamatprincipi. Tā ir normālo kustību veicināšana, neļaujot izpausties nepareizām kustībām, muskulatūras tonusam

un nevajadzīgiem refleksiem.

Nākamie fizioterapeita pacienti ir bērni ar stājas traucējumiem un skoliozi, kuriem ārsts piemeklēs vingrojumu kompleksu, kā arī veiks manuālās tehnikas mugurkaula deformācijas apturēšanai un korekcijai, lai bērnam, strauji augot, deformācija neprogresētu un nenovestu līdz operācijai.

Plaušu slimību gadījumos fizioterapeits palīdzēs uzlabot plaušu ventilāciju, krūšu kurvja kustīgumu, koriģēs elpošanas stereotopu un palīdzēs ātrāk atlābt. Fizioterapeita rokās ir arī atlābšana pēc

traumām un lūzumiem. Tomēr vislielākā fizioterapeita apmeklētā grupa ir tā sauktie muguras sāpju pacienti, kuriem tiek iemācītas pareizās darba un atpūtas pozas, ko darīt ar savu sāpošo muguru paasinājuma posmā. Tomēr pat tad, kad mugura vairs nesāp, regulāri jāpilda vingrojumi, ko piemeklējis fizioterapeits.

Preiļu poliklinikā fizioterapeits strādā 322. kabinetā katru darbdieni no pulksten 11.00 līdz 17.00. Konsultācijas laiku iepriekš jāprecīzē pa tālrungi 5307750.

Sagatavoja L.Kirillova

JAUTĀJĀT — ATBILDAM

Par reģistrēšanos PVN maksātāju reģistrā

JAUTĀJUMS. Kad juridiskai vai fiziskai personai ir jāreģistrējas Valsts ieņēmumu dienesta ar PVN apliekamo personu reģistrā?

Atbild VID Latgales reģionālās iestādes Preiļu nodalas NM Konsultāciju daļas priekšniece Mārīte Jokste:

Uzsākot apliekamo darījumu (preču piegāde un pakalpojumu sniegšana par atlīdzību, arī pašpatēriņš abos gadījumos, un preču iegāde no Eiropas) veikšanu, fiziskās vai juridiskās personas un ar ligumu vai norunu saistītās šādu personu grupas vai to pārstāvji reģistrējas Valsts ieņēmumu dienesta ar pievienotās vērtības nodokli apliekamo personu reģistrā.

Ja personas veikto apliekamo darījumu kopējā vērtība iepriek-

šējos 12 mēnešos nav sasniegusi vai nav pārsniegusi Ls 10 000, tai ir tiesības nereģistrēties Valsts ieņēmumu dienesta ar PVN apliekamo personu reģistrā. Minētās tiesības ir piemērojamas tikai tām fiziskajām vai juridiskajām personām vai ar ligumu vai norunu saistītām šādu personu grupām vai to pārstāvjiem, kuru deklarētā dzīvesvieta vai juridiskā adrese ir Latvijas Republikā.

Visbiežāk pieļautā klūda — NM uzskata, ka darījumu vērtībai Ls 10 000 jāsasniedz kalendārā gada ietvaros. **12 mēneši ir atiecīnāmi uz jebkuru 12 mēnešu periodu.** Pēc minētās apliekamo darījumu kopējās vērtības sasniegšanas vai pārsniegšanas nodokļu maksātājam 30 dienu laikā ir jāreģistrējas Valsts ieņēmumu dienesta reģionālās iestādes nodaļā pēc reģistrācijas vai

deklarētās dzīvesvietas adreses.

Piemērs. Persona (fiziska vai juridiska), kura izmantojusi tiesības nereģistrēties kā apliekamo persona, 2008. gada beigās aprēķina ar PVN apliekamo darījumu kopējo vērtību, kas veikti šā gada martā, februārī, janvārī un iepriekšējā gada decembrī, novembrī, oktobrī, septembrī, augustā, jūnijā, maijā un aprīlī. Aprēķina rezultātā tiek konstatēts, ka kopējā šo mēnešu laikā veikto apliekamo darījumu vērtība ir Ls 9 020. Tātad persona var nereģistrēties kā apliekamo persona.

Pēc mēneša, t.i., 2008. gada aprīļa beigās, persona no jauna aprēķina kopējo iepriekšējo 12 mēnešu (2008. gada aprīlī, martā, februārī, janvārī un iepriekšējā gada decembrī, novembrī, oktobrī, septembrī, augustā, jūnijā, maijā) laikā veikto apliekamo

darījumu vērtību. Šoreiz aprēķina rezultātā konstatēta kopējā apliekamo darījumu vērtība ir Ls 11 200. Tātad personas pienākums ir reģistrēties VID ar PVN apliekamo personu reģistrā turpmāko 30 dienu laikā, proti, līdz 2008. gada 30. maijam (ieskaitot).

Ja juridiskās vai fiziskās personas, kas veic saimniecisko darbību, preču iegādes Eiropas Savienības teritorijā vērtība bez nodokļa kārtējā kalendāra gadā sasniedz vai pārsniedz 7000 latu, tad attiecīgajai personai 30 dienu laikā pēc šīs summas sasniegšanas vai pārsniegšanas jāreģistrējas Valsts ieņēmumu dienesta ar PVN apliekamo personu reģistrā. Pēc reģistrācijas Valsts ieņēmumu dienesta ar PVN apliekamo personu reģistrā šī persona var no tā brīvprātīgi izstāties ne agrāk kā pēc diviem gadiem no reģistrā-

cijas dienas. Minētā summa veidojas no visām saņemto preču iegādes summām, izņemot jaunu transportlīdzekļu iegādes un akcizes preču iegādes summas.

Iepriekšminētā reģistrācija atiecīnāma arī uz budžeta institūciju veiktajām preču iegādēm Eiropas Savienības teritorijā.

Piemērs. Latvijas persona (neapliekamā persona) janvārī saņem prečes EUR 5000 (Ls 3514) vērtībā no Vācijas uzņēmuma V1 (apliekamās personas). Februārī šī persona saņem prečes EUR 7 500 (Ls 5271) vērtībā no Holandes uzņēmuma H1 (apliekamās personas). Nemot vērā to, ka Latvijas persona februārī, saņemot prečes no Holandes uzņēmuma H1, pārsniedz Ls 7 000 robežu, tai 30 dienu laikā jāreģistrējas VID ar PVN apliekamo personu reģistrā.

BALVU RAJONĀ

Balvu pamatskolas bibliotēka saņem diplomu ar «Zaļo vīriņu»

«Skolu bibliotēku grupā izcila bijusi Balvu pamatskolas bibliotēka, kas saņema apbalvojumu par elpu aizraujošu piedzivojumu programmas iestenošanu kopā ar 108 «Bērnu žūrijas» ekspertiem», tā lasāms Kultūras ministrijas mājas lapā pēc kultūras programmas «Bērnu žūrija» 2007. gada lasīšanas maratona noslēguma pasākuma «Liecie lasīšanas svētki».

Noslēgušies lasīšanas svētki, ko jau piekto gadu Latvijas Nacionālā bibliotēka (LNB) organizē lasītājiem, kas darbojas Valsts Kultūrapītāla fonda (VKKF) finansētajā lasīšanas veicināšanas programmā. «Bērnu žūrija» darbojas jau septīto gadu. 2007. gadā

šajā programmā piedalījās 541 bibliotēka Latvijā un sešos latviešu diasporas centros pasaulei, iesaistot ap 17 000 bērnu par aktiviem jaunāko grāmatu lasītājiem, vērtētājiem un popularizētājiem. Silvija Tretjakova, LNB BAI Bērnu literatūras centra vadītāja, VKKF lasīšanas veicināšanas programmas «Bērnu žūrija» koordinatore stāsta, ka lielo lasīšanas svētku laikā sveica bērnu vidū populārāko grāmatu autorus, ilustrētājus, tulkotājus un izdevējus. «Bērnu žūrijas» ekspertu novērtējums ir lielākā atzinība visiem, kurī strādā grāmatnieceibas jomā. Pavisam 13 dažādu izdevniecību jaunākās grāmatas bija iekļautas «Bērnu žūrija» 2007. gada kolekcijā. Pie katras lasītākās grāmatas radošās komandas nonāca bērnu dāvināta školādās grāmata, ko šogad bija gatavojuši firma «Eisako», lielākais individuāli apdrukāto šoko-

lādes izstrādājumu ražotājs Baltijas valstis. Katrs vislabāk novērtētais rakstnieks, mākslinieks, izdevējs un tulkotājs bija priečīgs saņemt dāvanu, kas noformēta kā vija grāmata. Atverot skaisti noformētā salduma vāku, atklājās školādās noslēpums – tur rakstīts «Laba grāmata», un šī atzīņa apstiprināta ar «Bērnu žūrija» simbola – Zaļā vīriņa zīmogu.

Balvu pamatskolas bibliotekā Rudīte Bukša ir skolotāja ar ilgstošu darba stāžu. Viņa rāda iegūtu diplomu ar «Bērnu žūrija» simbolu, Zaļo vīriņu, sadāvinātās grāmatas un priečījas, ka lasītprieks skolas bērni nav zudis. Tas ir patīkami – 541 Latvijas bibliotekas priekšgalā – Balvu pamatskolas bibliotēka. «Grāmatas ir bijušas tik interesantas, ka bērni tās labprāt izlasījuši un kļuvuši par grāmatu eksperti. Tas ir visas mūsu skolas noplīns. Sko-

lotāji mudināja skolēnus lasīt, strādāja «Bērnu žūrijas» darba grupā. Finansiālu atbalstu grāmatu iegādei saņemām no Latgales programmas. Mūsu skolas bibliotēku ir atbalstījušas izglītības pārvalde, rajona padome un pilsetas dome. Grāmatu ir daudz, tās varēja nemit un lasīt vairāki bērni vienlaikus, un man prieks, ka Balvu pamatskolas bibliotēka ir pamanīta un atzinīgi novērtēta jau otro gadu pēc kārtas,» saka Rudīte Bukša.

Saimnieks nokēr automašīnas zagli

Kāds virietis policijai paziņoja, ka Balvos no mājas pagalma Baznīcas ielā nozagta automašīna «Opel Astra», ko viņš pats pēc tam aizturējis pie degvielas uzpildes stacijas. Virietis nakti izgājis uzsmēkēt un izdzirdis savas auto-

mašīnas rūkoņu, un vienlaikus arī pa logu pamanījis, ka viņa automašīna izbrauc no pagalma. Zinot, ka automašīnā ir maz degvielas un zaglis ar to tālu netiks, virietis aprēķinājis, ka automašīna braiks uzpildīties uz kādu no degvielas uzpildes stacijām. Automašīnas saimnieks ar kādu paziņu viņa automašīnā devās uz vienu no degvielas uzpildes stacijām. Izrādījās ka automobilis un vainīgais aizdzīnejs patiesām ir jau priekšā. Vainīgais gan solījis īpašniekam samaksāt, bet cietušais nepiekrita. Viņš bija konstatējis, ka arī pirms pāris dienām viņa mašīna tikusi uzlauzta un kāds ar to vizinājis.

Par šo lietu uzsākts kriminālprocess. Vainigie ir divi jaunieši, no kuriem viens vēl ir nepilngādigs. Abi sastāvējuši policijas uzskaitē par iepriekš izdarītiem noziegumiem.

«Vaduguns»

LUDZAS RAJONĀ

Zemessargi uzsāk jauno mācību gadu

22. kājnieku bataljona zemessargiem apmācību gads sācies jau februāri, kad uzsāktas pamata apmācības, tās turpināsies visu

martu. Jāņem vērā, ka liela daļa zemessargu strādā un ne vienmēr var ierasties uz mācībām. Tie, kuri kursu never apgūt pavašā, to varēs izdarīt septembrī.

Februāri mācībās nepiedalījās tikai izlūkvada zemessargi un tie,

kuri gatavojas starptautiskajai miera uzturēšanas operācijai Afganistānā. No bataljona uz Afganistānu dosies seši zemessargi, vēl divi piedalās misijā Kosovā. Kopumā pamatapmācības gada laikā iziet 500 zemessargi. Mēneša beigās notiks izlūku mo-

tociklistu mācības, vēlāk ložmetējnieku apmācības. Jūnijā Daugavpili paredzēts 2. Zemessardzes novada lauku taktiskais vingrinājums, arī mobilā sakaru centra apmācības.

«Ludzas Zeme»

JĒKABPILS RAJONĀ

Maksam no «Zelta zivtiņas» reklāmas seriāla patīk dinamiska dzīve

Gaišmataino jauno cilvēku Maksu, kas nu jau labu laiku kopā ar jau ierasto jautro četrotņi redzams «Tele2» priekšapmakas kartes «Zelta zivtiņa» reklāmas seriālā, sauc Dmitrijs Gubbevs. Viņš savulaik mācījies Mežāres vidusskolā.

— Mežārē mūsu ģimene ir ienācēji no Ogres. Pabeidzu skolu un tagad esmu atpakaļ Ogrē, kur dzivo mana vecmamma un citi radi. Tēvs ir skolotājs Mežāres pamatskola, un viņiem ar mammu laukos patīk. Taču es gan allaž esmu gribējis tikt tur, kur dzīve rit straujāk, — tā par sevi stāsta Dmitrijs. Viņš jau kopš 14 gadu vecuma interesējoties par kino, un filmas skatoties nevis izklaidei, bet kā vērtējošs skatītājs, kas domā par to, kā pie tās veidošanas strādājusi radošā grupa.

Dmitrijam ir pieredze, kādu laiku strādājis pie filmas «Rīgas sargi» veidošanas, un tas bijis aizraujoši: — Sajutu īpašo atmosfēru, kas valda kino uzņemšanas laukumā, un tajā vidē gribētu atgriezties atkal.

Puisim bijusi interese arī par aktiera profesiju. Patlaban šajā jomā var izspēlēties pilnā mērā, esot vienam no reklāmas seriāla

varoniem.

— To, ka šim projektam izsludināts konkurss un vajadzīgi jauji dalībnieki, uzzināju no reklāmas internetā. Aizsūtīju savu motivācijas vēstuli un foto un driz saņēmu uzaicinājumu uz fotoprovēm. Pēc tam — uz videoprovēm, kas ir vēl svarīgākās. To laikā ar mani runājās, uzdeva jautājumus, jo reklāmas veidotājiem bija jāredz, kā es uzvedos kameras priekšā. Pārāk neuztraucos, jutus brīvi un mierīgi, vārdu sakot, biju tāds, kāds parasti esmu. Driz mani apstiprināja lomai, un tikai pēc tam uzzināju, ka esmu izvēlēts no aptuveni 1000 pretendenti loka, — atceras Dmitrijs.

— Mēs visi, kas darbojamies reklāmas klipā, esam ļoti aizņemti savā pamatdarbā. Tas jāapvieno ar vairākām filmēšanas reizēm mēnesi un vēl fotosesijām. Es pats strādāju veikalā «Zara» par vīriešu apģērbu noliktavas pārziņi, un tas ir dinamisks darbs, — stāsta Dmitrijs. Viņš savulaik beiždzis celtniecības tehnikumu, taču šajā profesijā nav strādājis.

Dmitrija sirdslieta ir un paliek kino. Viņš sapņo par producenta darbu un jau drīzumā kopā ar draugiem cer uzņemt nelielu filmu. Tā būsot par cilvēkiem, par to, kā mēs kontaktējamies cits ar citu, par dvēseliskām lietām un draudzību — kad tā patiesa, bet kad izrādās tikai māns. — Tā nebūs liela filma. Vairāk amatieru stilā, tomēr ar kaut ko jau jāsāk, — teic Dmitrijs.

Jēkabpils cietumā runā par ieslodzīto nodarbinātību

Februārī Jēkabpils cietumā notika konference, kas bija veltīta notiesāto nodarbinātības iespē-

● Cietuma administrācija interesentiem izrādīja brīvās un komercdarbibai pielāgojamās telpas un platības ieslodzījuma vietas teritorijā.

jām. Uz to tika aicināti uzņēmēji, pilsētas domes, probācijas un nodarbinātības dienesta pārstāvji.

— Kopš 2006. gada ieslodzīto nodarbinātības jautājumu risināšana ir ieslodzījuma vietu pārvaldes prioritāte. Vairāku cietumu — Valmieras, Daugavpils un Rīgas — administrācijas pārstāvji ir tikušies ar uzņēmējiem un sākuši kopīgus nodarbinātības pasākumus. No patlaban vairāk nekā 6000 ieslodzīto nodarbinātī ir tikai apmēram 30%.

Likumdevējs paredz, ka ieslodzījuma vietām pašām aizliegts nodarboties ar komerciju, taču sadarbība ar uzņēmējiem atļauta. No uzņēmēju pusēs tiek gaidītas investīcijas un darbavietas, savukārt no ieslodzījuma vietu pusēs tiek piedāvāts darbaspēks un jaudas, — tā ieslodzījuma vietu pārvaldes politiku šajā jautājumā skaidroja resocializācijas dienes-

ta Nodarbinātības daļas priekšnieks Jurijs Kasatkins.

Uzskaitot lietas, kam uzņēmējus vajadzētu ieinteresēt investēt jaunu ražotu izveidošanā, pārvaldes darbinieki akcentēja stabila darbaspēka nodrošinājumu, kas vienmēr ierodas noteiktajā laikā un vietā, no cietuma administrācijas puses — organizētu appsardzi, to, ka tiek piedāvātas salīdzinoši plašas ražošanas telpas par nelielu ires maksu, kā arī to, kā prakse rāda, ka personas, kuras darbu pie konkrētā darba devēja uzsāk, esot ieslodzījumā, turpina arī pēc atbrivošanās.

Svarīgs jautājums vēl ir komercantu ieguldīto investīciju aizsardzība, jo ieslodzījuma vietās pieejamās telpas ir remontējamas. Komersantiem pirms ražošanas uzsākšanas tur jāiegulda savi līdzekļi, par kuru atgūšanu uzņēmējs vēlas būt drošs. Jau top tip-

veida ligums, kurā paredzēta šo jautājumu saskaņošana.

Jēkabpils cietuma piedāvājums komersantiem ir brīvas ražošanas telpas 400 un palīgtelpas 100 kvadrātmētru platībā, gandrīz hektāru lielas brīvās teritorijas un cilvēkresursi — 200 līdz 300 ieslodzīto. No šajā ieslodzījuma vietā esošajiem 90% darbspējīgo ir izteikuši vēlmi strādāt. Teritorijā atrodas visi ieslodzījuma režīmi — slēgtais, daļēji slēgtais un atklātais cietums. Ieslodzītie, pārejot no viena režīma citā, reāli darba vietu nemaina. Vidējais ieslodzīto vecums ir 28 gadi, pārsvārā Jēkabpili sodu izcieš pirmo reizi tiesātie (75% no kopējā skaita). Pozitīvi ir tas, ka teritorijā atrodas savā arodskola (Viesītes arodyvidusskolas filiāle), kurā sagatavo elektromontierus, galdniekus, virpotājus, kurinātājus un apdares darbu strādniekus.

«Brīvā Daugava»

VUGD INFORMĒ

Ugunsbīstamie polimēri dzīvē

Katru gadu Latvijā ugunsgrēkos iet bojā vairāki simti cilvēku. Šī gada divos mēnešos dzīvību zaudējuši jau 35. Informācija par notikušo parasti izskan šādi – «ugunsgrēkā sadega...», tomēr vairāk kā 75% no bojā gājušajiem nevis sadeg, bet nosmok dūmos vēl pirms atklātas uguns parādišanās un ugunsdzēsēju ierašanās.

50% ugunsgrēku izceļas dzīvjamajā sektorā, tādēļ cilvēkiem jāzina, kas viņu-mājokli var aizdegties, un kādas tam var būt sekas. Vieni no izplatītākajiem sadzīvē ir polimēri jeb plastmasas, par tiem «Novadniekiem» pastāstīja Valsts ugunsdzēsības un glāšanas dienesta priekšnieka padomnieks L.Zandovskis.

Degoši un ļoti toksiski

Sintētisko polimēru ražošana attīstījās pēc Otrā pasaules kara, plastmasas sāka izmantot sadzīves priekšmetu, celtniecības materiālu izgatavošanā, no sintētiskajām šķiedrām sāka ražot apģērbu. Taču visi šie polimēri ir degoši, bet to degšanas produkti – toksiski.

Ja degšanai ir pietiekams skābekļa daudzums un augsta temperatūra, polimēri sadeg pilnībā. Savukārt, degot ar nepietiekamu skābekļa daudzumu un zemākās temperatūrās, polimēri sadeg ne-pilnīgi un degšanas produkti ir organiskas vielas. Jo nepilnīgāk sadeg polimēri, jo vairāk toksisku vielu rodas. Pat degot visizplatītākajam dabas polimēram – koksnē —, veidojas tvana gāze, kura ir nāvējoša, ja tās koncentrācija gaisā sasniedz tikai 0,4%.

Nāvējošās kēmnes un lelles

Viena no pirmajām plastmasām, ko cilvēki sāka izmantot, ir **celuloīds** – ļoti labi degošs, jo degot pats ģenerē skābekli. No celuloīda tika ražotas foto un kino filmu pamatnes, galantērijas preces (ķemmes, sprādzes) un rotāļietas (zidaiņu grabuļi, lelles, cetas dzīvnieku figūras ar tukšu vidu). Mūsdienās celuloīdu sadzīves priekšmetu ražošanā vairs nelieto tieši augstās degtspējas dēļ, tomēr ugunsbīstamā plastmasa mājās joprojām sastopama.

Gruzd un smird pēc vecām zivīm

Fenoplasti (melna vai tumši brūna, cieta plastmasa) agrāk tika izmantoti elektroierīcēs (sieinas kontakti, sildierīcu rokturi, lampu patronas), jo tiem bija labas elektroizolācijas ipašības un samērā augsta termiskā izturība. Fenoplasti ir grūti degoši, tie deg vai gruzd kopā ar viegli degošiem materiāliem. To nepilnīgas sadegšanas produkti satur fenolu un formaldehidu. Nelielā koncentrācijā šī smaka raksturīga pārslogotām elektroierīcēm.

Aminoplastu pielietojums bija

plašāks – elektroierīču detaļas, trauki, rotāļietas. Nepilnīgi sadegot šai plastmasai, izdalas formaldehids un slāpeklī saturoši organiskie savienojumi, jūtama vecu zivju smaka. Pateicoties savai ciešībai, termiskajai un nodilumizturībai, šī plastmasa tiek ražota un pielietota arī mūsdienās.

Deg, kūst un rada jaunu aizdegšanos

Pagājušā gadsimta piecdesmitajos gados tika radīti jauni polimēri, kuros tika izmantotas jaunas dažādu polimēru kombinācijas. No **polietilēna** tiek ražoti ie-saiņošanas materiāli – pudeles, kannas, kastes, atkritumu konteineri, caurules. Sadegot tiram polietilēnam, pilnīgas sadegšanas procesā rodas ogļskābā gāze un ūdens. Nepilnīgi sadegot, izdalās arī kvēpi un toksiskas vielas. Polietilēna degšanas produktiem raksturīga degošas parafīna sveces smaka. Polietilēns degot strauji kūst un degošs tek, radot jaunu aizdegšanos.

Rada elpošanas spazmas

Polivinilhlorīds pazistams kā elektrisko vadu izolācijas materiāls, gridas segumu materiāls. Atkarībā no piedevām var būt gan ciets, gan ļoti elastīgs. Pēdējā laikā ļoti plaši lieto logu rāmju izgatavošanā. Sadegot polivinilhlorīdam, izdalās hlorūdeņradis, kurš kā ūdens šķiedras pazistams kā sālskābe. Gāzveida hlorūdeņradis ir ļoti kodiga viela, to ieelpojot, sākas elpošanas spazmas un cilvēks var nosmakt. Sasnidzot koncentrāciju gaisā virs 0,05%, cilvēks iet bojā. Dūmi ir ļoti blīvi, satur kvēpus.

Mazā koncentrācijā smaržo pēc hiacintēm

Polistirols pazistams kā raidioaparātu un televizoru korpusu materiāls, no tā izgatavo kancelejas preces (pildspalvas, lineālus), datora monitora, printeru korpusus un klaviatūru. Celtniecībā kā siltumizolācijas materiālu plaši lieto putu polistirolu. Viegli deg, degot kūst, tek un izdala daudz kvēpu. Degšanas sākuma stadijā jūtama stirola smaka, kas mazās koncentrācijās atgādina hiacinšu

samaržu. Putu polistirols degot strauji sarūk, degšanas produkti toksiski, tomēr nesatur sevišķi bīstamas vielas.

Visizplatītākais un visbīstamākais

Poliuretāns, ja tas aizdegas, mājokli ir visbīstamākais polimērs un arī visizplatītākais. Putu poliuretāns ir atrodams visās mikstajās mēbelēs, kopš 1952. gada pasaulē tas pazistams gan kā klasiskais porolons, kuru lieto joprojām, gan kā simtiem dažādi modifikuoti moderno miksto materiālu gan mēbelēs, gan rotāļietās. Ciešais putu poliuretāns plaši tiek lietots celtniecībā kā siltumizolācijas materiāls. Kopš astoņdesmitajiem gadiem to ražo aerosola iesainojumā, tas kļūjis neaizvietojams materiāls, montējot ailās logus un durvis.

Poliuretāns ir ķīmiski pasivs materiāls, neizdala smakas un ilgi saglabā savas ipašības. Degot poliuretānam, izdalās zilskābe, kas pazistama kā viena no toksiskājām vielām. Pietiek ar zilskābes īslaicīgu koncentrāciju ieelpojamajā gaisā 0,02%, lai izsauktu cilvēka nāvi. Poliuretāna degšanas produkti ir vistoksiskākie no sadzīvē pieejamajiem polimēriem. Jāatzīmē, ka no ugunsgrēkos bojā gājušajiem dzīvojamajā sektorā 65% nosmakuši dūmos vai sadeguši guļamistabās.

Citi bīstami polimēri

Līdzās minētajiem polimēriem jāmin arī **poliesteri**, kuri sadzīvē vairāk pazistami kā sintētiskās šķiedras, no kurām ražo apģērbu. Polyesteru degšanas produkti ir kodigi, bet nesatur sevišķi toksiskas vielas. Dažādi gumijas izstrādājumi, kas arī ir polimēri, degot izdala daudz siltuma, melnā gumija – ļoti daudz kvēpu.

Jāatzīst, ka pēdējos 20 gados uz polistirola un polivinilhlorīda bāzes ražotie polimēri, kā arī poliuretāni kļuvuši noturīgāki pret uguni, pievienojot tiem vielas, kas kavē aizdegšanos un palēnina degšanu, tomēr augstā temperatūrā to darbība savu efektivitāti zaudē.

Sargājet savu mājokli no uguns, uzstādot dūmu detektorus, jo miegā cilvēka oža pavājinās!

POLICIJAS ZINĀS

No 10. līdz 16. martam Preiļu rajona policijas pārvaldes dežūrdajā reģistrēti 44 notikumi. Kā «Novadnieku» informē polijas pārvaldes priekšnieka palīdzīce Liена Lāce, nedēļas laikā notikušas sešas zādzības un četri mantas tīšas bojāšanas gadījumi, četri ceļu satiksmes negadījumi, kā arī reģistrēti divi gadījumi, kad patvalīgi cirsti koki, bet četras reizes fiksēti tūši miesas bojājumu nodarīšanas gadījumi.

Pie stūres – iereibusi sieviete bez tiesībām

10. martā Preiļos kāda 1979. gadā dzimusie sieviete vadīja automašīnu Audi 80 alkohola reibumā un bez likumā noteiktā kārtībā iegūtām transportlīdzekļa vadīšanas tiesībām. Policija par notikušo uzsākusi kriminālprocesu.

Pie Bērzgales baznīcas patvalīgi cirta kokus

10. martā tika konstatēts, ka Aglonas pagastā pie Bērzgales baznīcas, kas ir kultūras piemineklis, tiek veikta patvalīga koku izgriešana bez saskaņošanas ar Aglonas pagasta padomi un Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekciju.

Nelikumības Galēnu pagastā

Līdzīga rakstura nelikumības konstatētas arī Riebiņu novada Galēnu pagastā. Tur 10. martā mežsargs atklāja, ka kādā saimniecībā patvalīgi nocirstas 17 egles.

Izraisīja sadursmi ar traktoru

11. martā Preiļu novada Aizkalnes pagasta teritorijā automašīnas Volvo V40 vadītājs, 1976. gadā dzimus virietis, iebrauca ceļā pretējā braukšanas joslā un izraisīja sadursmi ar pretī braucošo traktoru LTZ 60AB. Ceļu satiksmes negadījuma rezultātā tika bojāti abi transportlīdzekļi, bet vieglās automašīnas vadītājs ar traumām medicīniskās palīdzības sniegšanai nogādāts Preiļu slimnīcā.

Saimnieku sodīs par sunja uzbrukumu

12. martā Līvānos kādam 1964. gadā dzimušam virietim piederošais suns uzbruka 1957. gadā dzimušai sievietei. Sunjam saimniekam sastādīts administratīvā pārkāpuma protokols.

Jaunietis nosūtīts uz medicīnisko apskati

12. martā Līvānos, veicot aizturētā, kāda 1990. gadā dzimuša jaunieša, personas un mantu apskati, policijas darbinieki konstatēja, ka uz jaunieša rokām ir injekciju pēdas, kas liecina par varbūtēju narkotisko vai psihotropo vielu lietošanu. Jaunietis nosūtīts uz medicīnisko pārbaudi.

Uzlauztas durvis, dzīvoklis apzagts

13. martā Vārkavas novada Rožkalnu pagasta iedzīvotāja, kāda 1961. gadā dzimusie sieveite, konstatēja, ka viņai piederošajam dzīvoklim uzlauztas durvis un nozagtas dažādas mantas. Par notikušo policija uzsākusi kriminālprocesu.

Aiznesa dīzeldegvielu un vērtīgas mantas

13. martā Jersikas pagastā konstatēts, ka, uzlaužot 1959. gadā dzimušam virietim piederošās garāžas piekaramo atslēgu, no tās nozagta dīzeldegviela, 360 litri, motorzāģis, urbjašina un ķerra. Par notikušo uzsākusi kriminālprocess.

Mamma bārā audzināja savu dēlu

13. martā Līvānos kādā bārā 1968. gadā dzimusie sieviete ar mobilo telefonu iesita pa galvu savam 1987. gadā dzimušajam dēlam.

Pamodušies velosipēdu zagļi

13. martā policijā sapemts iesniegums no Preiļiem. Kāda 1926. gadā dzimusie sieviete konstatēja, ka no daudzstāvu mājas pagrabā ir pazudis viņai piederošais velosipēds zilā krāsā.

Iekļuva avīžu kioskā

14. martā Preiļos SIA «Plus Punkts» piederošajam preses kiosksam sabojātas elektriskās žalūzijas, izsists durvju stikls un ieklūts telpā. Policija par notikušo uzsākusi kriminālprocesu.

Aizturēti jaunieši, atrastas narkotiskās vielas

14. martā, realizējot operatīvo pasākumu kompleksu, Preiļu rajona policijas pārvaldes Kriminālpolicijas biroja darbinieki sadarbībā ar ceļu policijas darbiniekiem Preiļu novada teritorijā uz ceļa Preiļi – Daugavpils aizturēja automašīnu VW Multivan, kurā atradās sešas personas. Kratīšanas laikā pie kāda 1990. gadā dzimuša jaunieša tika atrauti trīs maisiņi ar baltu pulverveida vielu, kas pēc ekspertu atzinuma ir aizliegta sevišķi bīstama narkotiskā viela amfetamins. Pie kāda citā 1990. gadā dzimuša automašīnas pasažiera tika atrauti vēl divi maisiņi ar baltu pulverveida vielu, kas pēc ekspertu atzinuma ir aizliegta sevišķi bīstama narkotiskā viela amfetamins. Policija par notikušo uzsākusi kriminālprocesu.

Amfetamīnu atrod arī Līvānos

16. martā Līvānos, veicot operatīvos pasākumus iepriekš uzsākta kriminālprocesa ietvaros, pilsētas autoostā tika aizturēts kāds 1989. gadā dzimus jaunietis, pie kura mantu pārmeklēšanas laikā tika izņemts polietilēna maisiņš ar baltu pulverveida vielu, kas pēc ekspertu atzinuma ir aizliegta sevišķi bīstama narkotiskā viela amfetamins. Policija pret minēto jaunieti uzsākusi kriminālprocesu.

No pagalma aiznesa tūjas

16. martā Līvānos kādai 1932. gadā dzimušai sievietei no mājas pagalma zagļi izrakuši un aiznesuši 11 tūjas.

Preiļu rajona policijas pārvaldes informācija

Vai piedalīsieties parakstu vākšanā par tautas tiesībām atlaist Saeimu?

**Roberts Gurgāns,
Preiļu iedzīvotājs:**

— Noteikti piedalīšos. Biju jau aizgājis painteresēties, bet nebija pases līdzī. Domāju, ka nepieciešamo parakstu skaitu savāks, jo pēdējā laikā Saeima izrikojas visai bezatbildīgi, dara, ko un kā grib. Tā vairs nevar turpināties. Nevajag uztraukties, ka šādu iespēju izmantos kādi destruktīvi spēki, priekš tam jau ir drošības dienesti, kas par to parūpēsies. Noteikti iešu parakstīties arī nākamajā parakstu vākšanas kampaņā, jo ir jāmaina pensiju likums, kas pašlaik ir pilnīgi nepareizs un netaisnigs.

Alīda,

Preiļu iedzīvotāja:

— Obligāti iešu parakstīties, tikai jānoskaidro, kur to Preiļos var izdarīt un kādā terminā. Sen jau esmu domājusi, ka tautai vajadzētu iegūt tiesības ne tikai vēlēt, bet arī atlaist Saeimu. Man ir pieriebies viss, kas pašlaik notiek, tas ir ārprāts! Man ir bērni, domājot ar viņu turpmāko dzīvi, noteikti parakstīšos. Tāpat domāju parakstīties arī par izmaiņām pensiju likumā. Man ir piecdesmit gadi, tāpēc pensijas lietas ir aktuālas.

Pēteris,

Preiļu iedzīvotājs:

— Kaut ko esmu dzirdējis, ka aicina parakstīties, bet vēl neesmu līdz parakstu vākšanas vietai aizgājis. Šķiet, ka tas ir nepieciešams, tikai māc šaubas, vai tiks savāks nepieciešamais skaits. Vai tauta mācēs savas tiesības turpmāk izmantot? Ja nem vērā šībrīža situāciju, diez vai... Vispār man grūti ko spriest, jo politiskā necenšos iedzīlināties. Dzivosisim, redzēsim, bet tuvākajā nākotnē labas pārmaiņas nesagaidu. Ja Saeimu arī atlaidis, kas tad nāks vietā? Astoņdesmit procenti to pašu kungu, kas tagad sēž.

Ēriks,
Preiļu iedzīvotājs:

— Zinu gan, ka vāc parakstus, bet, vai iešu, neesmu domājis. Būtībā Saeimu varētu arī atlaidīt, jo tāpat jau neko valsts un tautas labā nedara. Nāks jauni, tie varbūt darīs. Deputāti man personīgi neko nepalidz. Tas pats attiecībā par pensiju likuma izmaiņām. Es līdz pensijai varbūt nemaz nenodzivoš...

Dace Anspoka,
Preiļu iedzīvotāja:

— Vēl neesmu parakstījusies, bet dzirdēju, ka joti daudzi to jau izdarījuši. Droši vien aiziešu. Kaut vai tādēļ, ka vini tur augšā visu izlemj, cits citu bīda un amatos saliek, bet, ko sabiedrība domā, nemaz galvā neņem. Tādā iespēja būs joti laba.

L.Kirillova
Foto: A.Dzirkalnis

SLUDINĀJUMI, REKLĀMAS

VĀRKAVAS NOVADĀ
parakstu vākšanas likuma «Grozījumi Latvijas Republikas Satversmē» ierosināšanai vietas adrese ir Skolas iela 5, Vecvārkava, Preiļu rajons, darba laiks katru dienu no 9.00 - 13.00.

SIENU SILTINĀŠANA

ar termopotām sienas gaisa spraugā.
Tālr. 29250133.

Miniekskavatora pakalpojumi.

Cena Ls 12 stundā.
Tālr. 28614000.

Dārzkopības firma «Pūres dārzi» sestdien, 22. martā, Preiļu tirgū aicina iegādāties dažādu šķirņu

ĀBOLUS un BUMBIERUS.

Informācija pa tālruni 29249450.

A/s «Madona», sākot ar 25. martu, pārdod dējējvistas, darbdienās no plkst. 8.00 - 12.00 un 13.00 - 16.00 (0,30 Ls/gab).

Tālr. 4860874.

Lietuviešu uzņēmums bez starpniekiem iepērk liellopus. Tūlītēja samaksa, savākšana ar savu transportu. Subsidiju noformēšana.

Tālr. 63720046, 26980430.

SIA AIBI iepērk zirgus, liellopus, jaunlopus, aitas, cūkas.

Jaunas, labas cenas.
Tālr. 26142514, 29293219, 4871804, 4871185.

Logu un durvju tirzniecības uzņēmums AICINA DARBĀ biroja vadītāju Līvānos.

CV sūtīt uz e-pastu lvmail@inbox.lv vai pa faksu 65321411.

Pārdod

Sākums 11. lappusē.

SPORTBAJK HONDA VTR 1000 F (2001.g. izl., jauna TA, ideālā stāvoklī, 4100 EUR). T.26465677;

SUBARU IMPREZA (1998.g. izl., 1,6 l, balta, labā stāvoklī, 4x4 pastāvīgā pilnpiedziņa), GAZEL 2705 (1999.g. izl., kravas pasažieru, 7 sēdvietas, furgona kravnesība - 1200 kg, jauna TA). T.29295935;

TOYOTA CELICA (1991.g. izl., GTI, Ls 156, el. pakete, kondicionieris, 2000 EUR). T.26431782;

VW CADDI (1999.g. izl., 1,9 SDI, piekabes āķis, TA, teicamā stāvoklī, 2900 EUR). T.26771528;

VW GOLF 2 (1990.g. izl., 1,8 mono, TA, lūka, lietie diskī, 5 pakāpju ĀK, labā stāvoklī). T.22017971;

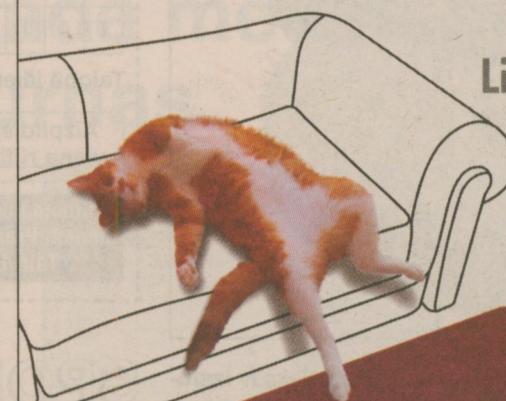
VW GOLF 3 (1,6 dizelis, 1993.g. izl., ķiršu krāsā, piekabes āķis, lietie diskī, signalizācija, centrālā atslēga, TA). T.29497052;

VW GOLF 3 VARIANT (1994.g. izl., 2,0 D, jauna TA, Ls 1050), AUDI 100 2,0 AVANT (1985.g. izl., QUATTRO, Ls 580). T.29139730;

Tik ēērrtas MĒBELES!

Un tagad arī
Lieldienu atlaides

Tikai līdz 31. 03.2008.

MANAS
MĒBELES

Preili,
Brīvības iela 2,
tālr. 26336611,
www.manasmebeles.lv

Atdošu -
kaut vai 5 gados!

Paņemšu,
cik nepieciešams!

Un man nebūs
jāatskaitās, kā to
tērēšu!

NAUDAS KREDĪTS

Preili, Brīvības 2, tālr. 653 81125

InservissCredit

SOCIETE GENERALE GROUP

SIA «Ošukalns» aicina darbā licencētu CEĻU BŪVES MEISTARU.

Tālr. 52-37711 Fakss 52-37710,
e-mails darbs@osukalns.lv.

VW GOLF 4 (1,6 SR, 1998.g. izl., teicamā stāvoklī, 5 durvis, el. pakete, ekonomiska, 6 l/100 km, kondicionieris, tumši zilā metāliskā krāsā). T.28742955;

VW JETTA (1989.-90.g. izl., 1,8 l, inžektors, kondicionieris, TA līdz 30.06.08., lēti). T.28829173;

VW PASSAT (1,8, 1989.g. izl., TA līdz 06.2008., stūres pastiprinātājs, M+S, imobilāizers, piekabes āķis, miglas lukturi, Ls 490). T.22345545;

VW PASSAT (2001. g. izl., 1,9 TDI, zilā krāsā, kondicionieris, piekabes āķis, 7900 EUR). T.29325062;

VW PASSAT (2002. g. izl., 1,9 TDI, melna, universāls, 10000 EUR). T.29259092;

VW PASSAT B5 (1998.g. izl., 1,9 TDI, dizelis, el. pakete, 5 l/100 km, pilna apkope VW centrā), VW SHARAN (1998.g. izl., TDi, 6 l/100 km). T.28882073;

VW PASSAT B5 (2000.g. izl., 1,9 TDI, dīzelis, 5 l/100 km, klimata kontrole, dators), VW PASSAT B5 (1998.g. izl., 1,9 TDI, el. pakete, viss ideālā stāvoklī, lēti). T.28882073;

VW PASSAT VARIANT (1,8 i, 1998.g. izl., el. pakete, relingi, ABS, Air Bag, TA līdz 09.2008.). T.29102363;

VW PASSAT VARIANT (1987.g. izl., 1,8 benzīns, ziemas riepas, tehniskā apskate). T.29335516;

VW PASSAT VARIANT (1994.g. izl., 2,0 i, jauna TA, jauna gāzes iekārta, sudraba metāliskā krāsā). T.26178003;

VW PASSAT VARIANT (2,0i, 1995.g. izl., TA, el. stikli, el. spoguļi, ABS, kondicionieris, kruizkontrole, Air Bag, piekabes āķis, 2300 EUR). T.26771528;

VW POLO VARIANT (2000.g. izl., 1,9 SDI, 5 l/100 km, viss elektro, kondicionieris, sudraba, pilna TA, 5500 EUR). T.26562137.